

# **ЗАКОН за данъците върху доходите на физическите лица**

Обн., ДВ, бр. 95 от 24.11.2006 г., в сила от 1.01.2007 г., изм., бр. 52 от 29.06.2007 г., в сила от 1.11.2007 г., изм. и доп., бр. 64 от 7.08.2007 г., бр. 113 от 28.12.2007 г., в сила от 1.01.2008 г., бр. 28 от 14.03.2008 г., бр. 43 от 29.04.2008 г., бр. 106 от 12.12.2008 г., в сила от 1.01.2009 г., доп., бр. 25 от 3.04.2009 г., в сила от 1.06.2009 г., изм. и доп., бр. 32 от 28.04.2009 г., в сила от 1.01.2010 г., изм., бр. 35 от 12.05.2009 г., в сила от 12.05.2009 г., доп., бр. 41 от 2.06.2009 г., в сила от 1.07.2009 г., изм., бр. 82 от 16.10.2009 г., изм. и доп., бр. 95 от 1.12.2009 г., в сила от 1.01.2010 г., бр. 99 от 15.12.2009 г., в сила от 1.01.2010 г., бр. 16 от 26.02.2010 г., в сила от 26.02.2010 г., доп., бр. 49 от 29.06.2010 г., в сила от 1.07.2010 г., изм. и доп., бр. 94 от 30.11.2010 г., в сила от 1.01.2011 г., изм., бр. 100 от 21.12.2010 г., в сила от 1.01.2011 г., изм. и доп., бр. 19 от 8.03.2011 г., в сила от 8.03.2011 г., бр. 31 от 15.04.2011 г., в сила от 1.01.2011 г., доп., бр. 35 от 3.05.2011 г., в сила от 3.05.2011 г., изм., бр. 51 от 5.07.2011 г., изм. и доп., бр. 99 от 16.12.2011 г., в сила от 1.01.2012 г., изм., бр. 40 от 29.05.2012 г., бр. 81 от 23.10.2012 г., в сила от 1.09.2012 г., изм. и доп., бр. 94 от 30.11.2012 г., в сила от 1.01.2013 г., бр. 23 от 8.03.2013 г. в сила от 8.03.2013 г., изм., бр. 66 от 26.07.2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. и доп., бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 1.01.2014 г., доп., бр. 109 от 20.12.2013 г., в сила от 1.01.2014 г., изм., бр. 1 от 3.01.2014 г., в сила от 1.01.2014 г., бр. 53 от 27.06.2014 г., бр. 98 от 28.11.2014 г., в сила от 28.11.2014 г., изм. и доп., бр. 105 от 19.12.2014 г., в сила от 1.01.2015 г., доп., бр. 107 от 24.12.2014 г., в сила от 1.01.2015 г., изм., бр. 12 от 13.02.2015 г., изм. и доп., бр. 22 от 24.03.2015 г., в сила от 1.01.2014 г., доп., бр. 61 от 11.08.2015 г., в сила от 1.11.2015 г., изм. и доп., бр. 79 от 13.10.2015 г., бр. 95 от 8.12.2015 г., в сила от 1.01.2016 г.

## **ЧАСТ ПЪРВА**

### **ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

#### **Глава първа**

#### **ПРЕДМЕТ И ОБЕКТ НА ОБЛАГАНЕ И ДАНЪЧНО ЗАДЪЛЖЕНИ ЛИЦА**

Предмет на закона

**Чл. 1.** Този закон урежда облагането на доходите на физическите лица, включително от дейност като едноличен търговец.

Обект на облагане

**Чл. 2.** Обект на облагане по този закон са доходите на местните и чуждестранните физически лица.

Данъчно задължени лица

**Чл. 3.** Данъчно задължени лица по този закон са:

1. местните и чуждестранните физически лица, които са носители на задължението за данъци по този закон;
2. местните и чуждестранните лица, задължени да удържат и внасят данъци по този закон.

Местни физически лица

**Чл. 4.** (1) Местно физическо лице, без оглед на гражданството, е лице:

1. което има постоянен адрес в България, или
2. което пребивава на територията на България повече от 183 дни през всеки 12-месечен период, или
3. което е изпратено в чужбина от българската държава, от нейни органи и/или организации, от български предприятия, и членовете на неговото семейство, или
4. чийто център на жизнени интереси се намира в България.

(2) За целите на ал. 1, т. 2 лицето се смята за местно за годината, през която пребиваването надхвърли 183 дни. Денят на излизане и денят на влизане в страната се смятат поотделно за дни на пребиваване в страната.

(3) За целите на ал. 1, т. 2 периодът на престой в България единствено с цел обучение или медицинско лечение не се смята за пребиваване в България.

(4) За целите на ал. 1, т. 4 центърът на жизнените интереси се намира в България, когато интересите на лицето са тясно свързани със страната. При тяхното определяне могат да се вземат предвид семейството, собствеността, мястото, от което лицето осъществява трудова, професионална или стопанска дейност, и мястото, от което управлява собствеността си.

(5) Не е местно физическо лице лицето, което има постоянен адрес в България, но центърът на жизнените му интереси не се намира в страната.

Чуждестранни физически лица

**Чл. 5.** Чуждестранни физически лица са лицата, които не са местни лица по смисъла на чл. 4.

Задължения за данъци на местните физически лица

**Чл. 6.** Местните физически лица са носители на задължението за данъци за придобити доходи от източници в Република България и в чужбина.

Задължения за данъци на чуждестранните физически лица

**Чл. 7.** Чуждестранните физически лица са носители на задължението за данъци за придобити доходи от източници в Република България.

Доходи от източници в Република България

**Чл. 8.** (1) Доходите, които произтичат от стопанска дейност чрез определена база на територията на Република България или от разпореждане с имуществото на такава определена база, са от източник в Република България.

(2) Доходите от труд, положен на територията на Република България, или от услуги, извършени на територията на Република България, са от източник в Република България.

(3) Доходите от дивиденди и ликвидационни дялове от участие в местни юридически лица и непсонифицирани дружества, включително договори за съвместна дейност, са от източник в Република България.

(4) Доходът от прехвърляне на предприятие на едноличен търговец, регистриран в Република България, е доход от източник в Република България, без значение дали прехвърлителят е местно лице.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) Наградите и възнагражденията за дейност, извършена на територията на страната от чуждестранни физически лица - общественици, дейци на науката, изкуството, културата и спорта, включително когато доходът е изплатен/начислен чрез трето лице като импресарска агенция, продуцентска къща и други посредници, са от източник в страната.

(6) От източник в Република България са и следните доходи, начислени/изплатени от местни лица, от търговски представителства, както и от място на стопанска дейност или определена база в Република България:

1. неустойки и обезщетения, реализирани вместо или заедно с друг доход от източник в Република България;
2. парични и предметни награди от игри, състезания и конкурси, които не са предоставени от работодател или възложител;
3. възнаграждения, различни от възнаграждения по трудови правоотношения, изплащани на служител или на член на управителен или контролен орган на българско юридическо лице, на клон на чуждестранно лице, служител в търговско представителство на чуждестранно лице или на друго лице, изпълняващо идентични или подобни функции;
4. лихви, включително лихви по договор за лизинг;
5. доходи от наем или друго предоставяне за ползване на движимо или недвижимо имущество;

6. възнаграждения по договори за франчайз и факторинг;
7. авторски и лицензионни възнаграждения;
8. възнаграждения за технически услуги;
9. възнаграждения по договори за управление и контрол на предприятия;
10. (нова - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) стипендии за обучение в страната и чужбина;
11. (нова - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) доходи от осигуряване и от застраховане.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) Доходи по ал. 6, начислени от местни юридически лица или местни еднолични търговци чрез място на стопанска дейност или определена база извън страната или изплатени от местни физически лица, чрез определена база извън страната, не са от източник в страната.

(8) Доходите от акции, дялове, компенсаторни инструменти, инвестиционни бонове и други финансови активи, издадени от държавата, общините, местни юридически лица, неперсонифицирани дружества и други форми на съвместна дейност, както и от сделки с тях, са от източник в България.

(9) Доходите от селско, горско, ловно и рибно стопанство на територията на страната са от източник в страната.

(10) Доходите от използване, продажба, замяна или друго прехвърляне на недвижимо имущество, включително на идеална част или ограничено вещно право върху него, намиращо се на територията на страната, са от източник в страната.

(11) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г., изм., бр. 1 от 2014 г., в сила от 1.01.2014 г.) Неустойки и обезщетения от всякакъв вид, с изключение на обезщетенията по застрахователни договори, начислени от местни юридически лица, местни еднолични търговци или чуждестранни юридически лица и еднолични търговци чрез място на стопанска дейност или определена база в страната в полза на чуждестранни физически лица, установени в юрисдикции с преференциален данъчен режим, са доходи от източник в страната.

(12) (Предишна ал. 11 - ДВ, бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) При определяне на източника на доход по този член мястото на изплащане на дохода не се взема предвид.

Документиране и отчитане на доходите

**Чл. 9.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 23 от 2013 г., в сила от 8.03.2013 г.) Данъчно задължените лица са длъжни да регистрират и отчитат извършените продажби на стоки и услуги в търговски обект чрез издаване на фискална касова бележка от фискално устройство (фискален бон) или чрез издаване на касова бележка от интегрирана автоматизирана система за управление на търговската дейност (системен бон) по ред, определен с наредба на министъра на финансите, освен когато заплащането се извършва по банков път или чрез прихващане.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 23 от 2013 г., в сила от 8.03.2013 г., изм., **бр. 95 от 2015 г.**, в сила от 1.01.2016 г.) Данъчно задължените лица, които не са длъжни да издават фискална касова бележка от фискално устройство или касова бележка от интегрирана автоматизирана система за управление на търговската дейност съгласно ал. 1, издават документ за придобитите от тях доходи от източници по чл. 10, ал. 1, т. 3 и 4, съдържащ реквизитите по чл. 6, ал. 1 от Закона за счетоводството.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 16.12.2011 г.) Разпоредбите на ал. 2 не се прилагат за доходи, за които при придобиването им платецът на дохода издава предвидения в този закон формуляр "Сметка за изплатени суми" или доходът е обложен с окончателен данък по реда на глава шеста, както и за доходи по чл. 13, ал. 1, т. 24.

## Глава втора

### ДОХОДИ И ДАΝЪЦИ

Видове доходи

**Чл. 10.** (1) В зависимост от източника видовете доходи по този закон са:

1. доходи от трудови правоотношения;
2. доходи от стопанска дейност като едноличен търговец;
3. доходи от друга стопанска дейност;
4. доходи от наем или от друго възмездно предоставяне за ползване на права или имущество;
5. доходи от прехвърляне на права или имущество;
6. (изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) доходи от източници по чл. 35, както и доходи, облагаеми с окончателни данъци по този закон.

(2) В зависимост от формата на плащане доходите могат да бъдат парични и непарични.

(3) Когато паричните доходи са във валута, те се преизчисляват в български левове по курса на Българската народна банка към датата на придобиването им.

(4) Непаричните доходи се остойностяват в български левове към датата на придобиването им по пазарна цена.

Придобиване на доходи

**Чл. 11.** (1) Ако не е предвидено друго в този закон, доходът се смята за придобит на датата на:

1. плащането - при плащане в брой;
2. заверяването на сметката на получателя на дохода или получаването на чека - при безналично плащане;
3. получаването на престацията - за непаричен доход.

(2) В случаите на продажба, замяна или друго възмездно прехвърляне на права или имущество по чл. 33, ал. 3 доходът се смята за придобит към датата на прехвърлянето.

(3) Доходът се смята за придобит от физическото лице и когато по негово нареждане или по споразумение между него и платеща плащането или престацията са получени от трето лице. За определяне датата на придобиване се прилагат ал. 1 и 2.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г. ) Доходът по чл. 33, ал. 11 се смята за придобит на датата на вписване на прехвърлянето със заличаване на едноличния търговец.

(5) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г., изм., бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г.) При авансово изплащане на лихви по депозитни сметки, подлежащи на облагане с окончателен данък по чл. 38, ал. 13, доходът се смята за придобит на датата на падежа на депозита или на датата на предсрочното му прекратяване.

Облагаеми доходи

**Чл. 12.** (1) Облагаеми по този закон са доходите от всички източници, придобити от данъчно задълженото лице през данъчната година, с изключение на доходите, които са необлагаеми по силата на закон.

(2) Когато в този закон е предвидено приспадане на разходи, при определяне на облагаемия доход от съответния източник се вземат предвид разходите, определени по този закон.

Необлагаеми доходи

**Чл. 13.** (1) Не са облагаеми:

1. доходите, придобити през данъчната година от продажба или замяна на:

а) (изм. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) един недвижим жилищен имот, ако между датата на придобиването и датата на продажбата или замяната са изминали повече от три години;

б) до два недвижими имота, както и селскостопански и горски имоти независимо от броя им, ако между датата на придобиването и датата на продажбата или замяната са изминали повече от 5 години;

2. доходите от продажба или замяна на движимо имущество, с изключение на:

а) пътни, въздухоплавателни и водни превозни средства, ако периодът между датата на придобиването и датата на продажбата или замяната е по-малък от една година;

б) произведения на изкуството, предмети за колекции и антикварни предмети;

в) акции, дялове, компенсаторни инструменти, инвестиционни бонове и други финансови активи, както и доходите от търговия с чуждестранна валута;

г) движимо имущество, предадено на лица, които имат право да извършват събиране, транспортиране, оползотворяване или обезвреждане на отпадъци в съответствие със Закона за управление на отпадъците;

3. (изм. - ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г.) доходите от разпореждане с финансови инструменти по смисъла на § 1, т. 11 от допълнителните разпоредби;

4. разпределения под формата на нови дялове и акции печалба или друг източник на собствен капитал в търговски дружества, както и разпределения печалба или друг източник на собствен капитал под формата на увеличаване на номиналната стойност на съществуващите дялове и акции;

5. доходите на обезщетенията по реда на нормативен акт лица от продажба или замяна на получените като обезщетение компенсаторни инструменти и инвестиционни бонове;

6. доходите от задължително осигуряване в България или в чужбина;

7. доходите от допълнително доброволно осигуряване, получени след придобиване право на допълнителна пенсия; доходите от инвестиции на техническите резерви, получени по застрахователни договори; доходите от инвестиции на активите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване, разпределени по индивидуалните партии на осигурените лица;

8. (изм. - ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г., отм., бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г.);

9. (изм. - ДВ, бр. 32 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) лихвите и отстъпките от български държавни, общински и корпоративни облигации, както и от подобни облигации, емитирани съгласно законодателството на друга държава - членка на Европейския съюз, или на държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;

10. лихвите по съдебно установени вземания, които не подлежат на облагане, и присъдените обезщетения за разноси по съдебни дела;

11. присъдените обезщетения и други плащания при средна и тежка телесна повреда, професионална болест или смърт;

12. обезщетенията за принудително отчуждаване на имущество за държавни и общински нужди;

13. обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди, с изключение на обезщетенията за пропуснати ползи;

14. застрахователните обезщетения, когато е настъпило застрахователно събитие;

15. помощите и добавките от социално подпомагане, получени на основание на Закона за интеграция на хората с увреждания, Закона за закрила на детето, Закона за семейни помощи за деца или на друг нормативен акт, както и обезщетенията и помощите при безработица, получени на основание на нормативен акт;

16. помощите от организации със социална дейност, създадени със закон, и от юридически лица с нестопанска цел, регистрирани за осъществяване на общественополезна дейност;

17. сумите, получени на основание на Закона за семейни помощи за деца, както и сумите за издръжка, получени от правоимащи лица съгласно разпоредбите на Семейния кодекс;

18. стипендиите, получени от физически лица за обучението им в страната и в чужбина;

19. паричните суми и подаръците, получени на основание на нормативен акт от донори на кръв, кръвни съставки и биопродукти за хуманни цели;

20. паричните и предметните печалби, получени от участие в хазартни игри по смисъла на Закона за хазарта;

21. (изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) паричните и предметните печалби, получени от участие в игри, различни от тези по т. 20, при които печалбата се определя на случаен принцип;

22. (изм. - ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) предоставените държавни и национални награди на творци в областта на културата и на спортисти, наградите на лауреати на конкурси по проекти и програми, финансирани изцяло или частично от Национален фонд "Култура", както и предоставените държавни парични награди за особени заслуги към българската държава и нацията;

23. (изм. - ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г.) получените суми за командировъчни пътни и квартирни пари по правоотношения, които не са трудови, когато са за сметка на възложителя и са доказани документално по реда на действащото законодателство, както и дневните командировъчни пари, но не повече от двукратния им размер, определен за лицата по трудови правоотношения;

24. доходите, получени от рента, аренда или от друго възмездно предоставяне за ползване на земеделска земя;

25. възнагражденията на: членовете на персонала на дипломатическите представителства съгласно Виенската конвенция за дипломатическите отношения; членовете на консулствата съгласно Виенската конвенция за консулските отношения; служителите на междудържавни и междуправителствени организации съгласно международния договор, сключен със съответната организация, и членовете на семействата на изброените лица, доколкото това е предвидено в съответния международен договор;

26. доходите от продажба или замяна на имущество, придобито по наследство и завет, както и на имущество, реституирано по реда на нормативен акт;

27. потребителските дивиденди от кооперации, създадени по Закона за кооперациите;

28. (нова – ДВ, бр. 95 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г.) средствата, получени по програма "Еразъм +" на Европейския съюз в областта на образованието, обучението, младежта и спорта.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) Не се смята за доход полученото имущество по наследство, завет и дарение, както и полученото имущество с възстановено право на собственост по реда на нормативен акт.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.).

(4) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) Не се определя данък към датата на придобиване на акции и дялове, които са получени срещу направени непарични вноски в търговски дружества.

(5) (Предишна ал. 4, изм. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г., доп., бр. 31 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г., изм., бр. 100 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г., бр. 12 от 2015 г.) Разпоредбите на ал. 1, 2 и 4 не се прилагат за доходите от стопанска дейност като търговец по смисъла на Търговския закон, включително като едноличен търговец, както и за физическите лица, регистрирани като земеделски стопани, които определят облагаем доход по чл. 26.

Облагане на доходите

**Чл. 14.** (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 31 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г.) С данък върху общата годишна данъчна основа се облагат доходите по глава пета, придобити през данъчната година, с

изключение на доходите от стопанска дейност като едноличен търговец и на доходите от друга стопанска дейност по чл. 29а.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 31 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г.) С данък върху годишната данъчна основа по чл. 28 се облагат доходите от стопанска дейност като едноличен търговец и доходите от друга стопанска дейност по чл. 29а.

(3) С окончателен данък се облагат доходите по глава шеста.

(4) Физическите лица, включително едноличните търговци, за доходи от патентни дейности се облагат с патентен данък при условията и по реда на Закона за местните данъци и такси. За доходите от други дейности лицата се облагат по реда на този закон.

## **ЧАСТ ВТОРА**

### **ОБЩА ГОДИШНА ДАНЪЧНА ОСНОВА**

#### **Глава трета**

#### **ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ**

Данъчна година

**Чл. 15.** Данъчна година е календарната година.

Определяне на облагаемия доход и на данъчната основа

**Чл. 16.** (1) Облагаемият доход и данъчната основа се определят за всеки източник на доход поотделно съгласно разпоредбите на този закон.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) При определяне на облагаемия доход не се включват доходите, подлежащи на облагане с окончателни данъци по реда на този закон или с окончателни данъци по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане, както и доходите, подлежащи на облагане с патентен данък по реда на Закона за местните данъци и такси.

Обща годишна данъчна основа

**Чл. 17.** (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) Общата годишна данъчна основа е сумата от годишните данъчни основи по чл. 25, 30, 32, 34 и 36, намалена с предвидените в този закон данъчни облекчения.

#### **Глава четвърта**

#### **ДАНЪЧНИ ОБЛЕКЧЕНИЯ**

Данъчно облекчение за лица с намалена работоспособност

**Чл. 18.** (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) (1) Сумата от годишните данъчни основи по чл. 17 за лица с 50 и с над 50 на сто намалена работоспособност, определена с влязло в сила решение на компетентен орган, се намалява със 7920 лв., включително за годината на настъпване на неработоспособността и за годината на изтичане срока на валидност на решението.

(2) Месечната данъчна основа по чл. 42, ал. 2 за доходи от трудови правоотношения на лица с 50 и с над 50 на сто намалена работоспособност се намалява с 660 лв., включително за месеца на настъпване на неработоспособността и за месеца на изтичане срока на валидност на решението.

Данъчно облекчение за лични вноски за доброволно осигуряване и застраховане

**Чл. 19.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) Сумата от годишните данъчни основи по чл. 17 се намалява с направените през годината лични вноски за допълнително доброволно осигуряване в общ размер до 10 на сто от сумата от годишните данъчни основи по чл. 17, както и с внесените през годината лични вноски за

доброволно здравно осигуряване и премии/вноски по договори за застраховки "Живот" в общ размер до 10 на сто от сумата от годишните данъчни основи по чл. 17.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) Месечната данъчна основа по чл. 42, ал. 2 за доходи от трудови правоотношения се намалява с направените през месеца чрез работодател лични вноски за допълнително доброволно осигуряване в общ размер до 10 на сто от месечната данъчна основа по чл. 42, ал. 2, както и с внесените през месеца за сметка на лицето лични вноски за доброволно здравно осигуряване и премии/вноски по договори за застраховки "Живот" в общ размер до 10 на сто от месечната данъчна основа по чл. 42, ал. 2.

(3) Данъчното облекчение по ал. 1 и 2 се ползва, когато съгласно сключения със застрахователното/осигурителното дружество договор физическото лице - носител на задължението за данъка, е застраховано/осигурено.

(4) Данъчното облекчение по ал. 1 и 2 се ползва и в случаите, когато по споразумение с лицата се променя застрахователното/осигурителното дружество и прехвърлянето на набраните до този момент средства се извършва по банков път.

Данъчно облекчение за лични вноски за осигурителен стаж при пенсиониране

**Чл. 20.** (Доп. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., изм., бр. 31 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г.) Сумата от годишните данъчни основи по чл. 17 се намалява с внесените през годината за сметка на лицето осигурителни вноски по чл. 9а от Кодекса за социално осигуряване.

Поредност за ползване на данъчните облекчения

**Чл. 21.** (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г.) Данъчните облекчения по чл. 18, ал. 1, чл. 19, ал. 1, чл. 20, 22в и 22г се ползват в следната последователност:

1. от сумата от годишните данъчни основи по чл. 25, 30, 32, 34 и 36;
2. (изм. - ДВ, бр. 31 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г.) от годишната данъчна основа по чл. 28, ал. 1.

Данъчно облекчение за дарения

**Чл. 22.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) Сумата от годишните данъчни основи по чл. 17 се намалява с направени през годината дарения:

1. (изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) до 5 на сто, когато дарението е в полза на:

а) здравни заведения по чл. 21, ал. 2, т. 1 - 3 от Закона за здравето;

б) лечебни заведения;

в) (изм. - ДВ, бр. 51 от 2011 г.) специализирани институции за предоставяне на социални услуги съгласно Закона за социално подпомагане, както и на Агенцията за социално подпомагане и на Фонд "Социална закрила" към министъра на труда и социалната политика;

г) (изм. - ДВ, бр. 79 от 2015 г., в сила от 1.08.2016 г.) специализирани институции за деца съгласно Закона за закрила на детето, както и на домове за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа;

д) детски ясли, детски градини, училища, висши училища или академии;

е) бюджетни предприятия по смисъла на Закона за счетоводството;

ж) регистрирани в страната вероизповедания;

з) специализирани предприятия или кооперации на хората с увреждания, вписани в регистъра по чл. 29 от Закона за интеграция на хората с увреждания, както и в полза на Агенцията за хората с увреждания;

и) Българския Червен кръст;

к) културни институти, читалища, както и за целите на културния, образователния или научния обмен по



международен договор, по който Република България е страна;

л) юридически лица с нестопанска цел, регистрирани в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност, с изключение на организации, подпомагащи културата по смисъла на Закона за меценатството;

м) (доп. - ДВ, бр. 35 от 2011 г., в сила от 3.05.2011 г.) фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници";

н) комуни за лечение на наркозависими;

о) (нова - ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г.) детския фонд на Организацията на обединените нации (УНИЦЕФ);

2. до 15 на сто за дарение за културата;

3. (доп. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г., изм., бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) до 50 на сто, когато дарението е в полза на Център "Фонд за лечение на деца" и/или Център "Фонд за асистирана репродукция".

(2) Общият размер на данъчното облекчение за дарения не може да превишава 65 на сто от сумата от годишните данъчни основи по ал. 1.

(3) Когато дарението е в непарична форма, неговият размер е цената на придобиване, отразена в документите за придобиване на предмета на дарението от дарителя, ако придобиването е станало до три месеца преди датата на дарението. В останалите случаи размерът на дарението е пазарната цена към датата на предоставяне на предмета на дарението.

(4) За дата на извършване на дарението се смята датата на придобиване на дарението от дареното лице по смисъла на чл. 11.

(5) (Отм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., нова, бр. 32 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) Данъчно облекчение за дарения се ползва и за дарения, направени в полза на идентични или сходни на изброените в ал. 1 лица, установени в друга държава - членка на Европейския съюз, или държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство.

Данъчно облекчение за млади семейства

**Чл. 22а.** (Нов - ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., отм., бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г., нов, бр. 99 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) (1) Местните физически лица могат да ползват данъчно облекчение за млади семейства, като приспадат от сумата от годишните данъчни основи по чл. 17 направените през годината лихвени плащания по ипотечен кредит за закупуване на жилище, когато едновременно са налице следните условия:

1. договорът за ипотечния кредит е сключен от данъчно задълженото лице и/или от съпруг/а, с който/която имат сключен граждански брак;

2. данъчно задълженото лице и/или съпругът/ата не са навършили 35-годишна възраст към датата на сключване на договора за ипотечен кредит;

3. ипотекираното жилище е единствено жилище за семейството през данъчната година.

(2) Когато размерът на ипотечния кредит е по-голям от 100 000 лв., данъчното облекчение по ал. 1 може да се ползва за направени през годината лихвени плащания по първите 100 000 лв. от главницата.

(3) Данъчното облекчение се ползва до размера на сумата от годишните данъчни основи по чл. 17 и при условие, че данъчно задълженото лице представи писмена декларация от съпруга/та, че няма да ползва данъчното облекчение за съответната данъчна година.

(4) Обстоятелствата и условията по ал. 1 - 3 се декларират от лицето в годишната данъчна декларация по чл. 50.

(5) (Нова - ДВ, бр. 100 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) Данъчното облекчение за млади семейства се ползва и от чуждестранни физически лица, установени за данъчни цели в държава – членка на Европейския съюз, или в друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство.

**Чл. 22б.** (Нов – ДВ, бр. 109 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г., отм., бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г.).

Данъчно облекчение за деца

**Чл. 22в.** (Нов – ДВ, бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г.) (1) Местните физически лица и чуждестранните физически лица, установени за данъчни цели в държава – членка на Европейския съюз, или в друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, ползват данъчно облекчение за деца, като приспадат от сумата от годишните данъчни основи по чл. 17:

1. двеста лв. – при едно ненавършило пълнолетие дете;
2. четиристотин лв. – при две ненавършили пълнолетие деца;
3. шестстотин лв. – при три и повече ненавършили пълнолетие деца.

(2) Данъчното облекчение се ползва, когато едновременно са налице следните условия:

1. към 31 декември на данъчната година детето е местно лице на държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;
2. детето не е навършило пълнолетие;
3. към 31 декември на данъчната година детето не е настанено за отглеждане на пълна държавна издръжка в специализирана институция за деца.

(3) Данъчното облекчение се ползва от лице по ал. 1, което към 31 декември на данъчната година е:

1. родител, който не е лишен от родителски права, и при условие че:

а) детето не е настанено извън семейството, и

б) не е учредено попечителство или настойничество, или

2. настойник или попечител – в случаите на настойничество или попечителство, или

3. член на семействата на роднини или близки – в случаите, когато детето е настанено за срок не по-кратък от 6 месеца при роднини или близки по смисъла на Закона за закрила на детето, или

4. приеман родител – в случаите на дългосрочно настаняване на детето за отглеждане в приемно семейство по смисъла на Закона за закрила на детето.

(4) Данъчното облекчение се ползва до размера на сумата от годишните данъчни основи и при условие че лицето по ал. 3 представи писмена декларация от другия родител, съответно от другия приеман родител, близък или роднина, че няма да ползва намалението за съответната данъчна година.

(5) Декларация по ал. 4 не се представя, когато другият родител, съответно другият приеман родител, близък или роднина:

1. е неизвестен, починал или е лишен от родителски права, или не му е предоставено упражняването на родителските права в случаите на развод;

2. не е получавал доходи, подлежащи на облагане с данък върху общата годишна данъчна основа или с данък върху годишната данъчна основа по чл. 28.

(6) Данъчното облекчение може да се ползва и от родител, на когото не е предоставено упражняването на родителските права в случаите на развод, когато за него са налице условията по ал. 1 – 3 и когато представи писмена декларация по ал. 4 от другия родител.

(7) Данъчното облекчение се ползва включително за годините, в които детето е родено и е навършило пълнолетие.

(8) Обстоятелствата и условията по ал. 1 – 7 се декларират с декларация по образец.

Данъчно облекчение за деца с увреждания

**Чл. 22г.** (Нов – ДВ, бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г.) (1) Сумата от годишните данъчни основи по чл. 17 на местни физически лица и на чуждестранни физически лица, установени за данъчни цели в държава – членка на Европейския съюз, или в друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, се намалява с 2000 лв. за отглеждане на дете с 50 и с над 50 на сто вид и степен на увреждане, определени с влязло в сила решение на компетентен орган.

(2) Данъчното облекчение се ползва, включително за годината, през която са установени видът и степента на увреждане, и за годината на изтичане срока на валидност на решението, когато едновременно са налице следните условия:

1. към 31 декември на данъчната година детето е местно лице на държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;

2. детето не е навършило пълнолетие;

3. към 31 декември на данъчната година детето не е настанено за отглеждане на пълна държавна издръжка в специализирана институция за деца.

(3) Данъчното облекчение се ползва от лице по ал. 1, което към 31 декември на данъчната година е:

1. родител на дете с 50 и с над 50 на сто вид и степен на увреждане, който не е лишен от родителски права, и при условие че:

а) детето не е настанено извън семейството, и

б) не е учредено попечителство или настойничество, или

2. настойник или попечител на дете с 50 и с над 50 на сто вид и степен на увреждане – в случаите на настойничество или попечителство, или

3. член на семействата на роднини или близки на дете с 50 и с над 50 на сто вид и степен на увреждане – в случаите, когато детето е настанено за срок не по-кратък от 6 месеца при роднини или близки по смисъла на Закона за закрила на детето, или

4. приеман родител на дете с 50 и с над 50 на сто вид и степен на увреждане – в случаите на дългосрочно настаняване на детето за отглеждане в приемно семейство по смисъла на Закона за закрила на детето.

(4) Данъчното облекчение се ползва до размера на сумата от годишните данъчни основи по чл. 17 и при условие че лицето по ал. 3 представи писмена декларация от другия родител, съответно от другия приеман родител, близък или роднина, че няма да ползва намалението за съответната данъчна година.

(5) Декларация по ал. 4 не се представя, когато другият родител, съответно другият приеман родител, близък или роднина:

1. е неизвестен, починал или е лишен от родителски права, или не му е предоставено упражняването на родителските права в случаите на развод;

2. не е получавал доходи, подлежащи на облагане с данък върху общата годишна данъчна основа или с данък върху годишната данъчна основа по чл. 28.

(6) Данъчното облекчение може да се ползва и от родител, на когото не е предоставено упражняването на родителските права в случаите на развод, когато за него са налице условията по ал. 1 – 3 и когато представи писмена декларация по ал. 4 от другия родител.

(7) Обстоятелствата и условията по ал. 1 – 6 се декларират с декларация по образец.

Ползване на данъчните облекчения

**Чл. 23.** Данъчните облекчения се ползват с подаване на годишна данъчна декларация по чл. 50, към която се прилагат:

1. (изм. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г., бр. 40 от 2012 г.) копие на валидно решение на ТЕЛК/НЕЛК - за данъчното облекчение по чл. 18;
2. копия на документите, удостоверяващи направените вноски - за данъчното облекчение по чл. 20;
3. (отм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.);
4. (доп. - ДВ, бр. 32 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) копия на документи, удостоверяващи, че дареното лице е от изброените в чл. 22, ал. 1 и че предметът на дарението е получен - за данъчното облекчение по чл. 22, ал. 1;
5. (нова - ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., отм., бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г., нова, бр. 99 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г., доп., бр. 100 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) документ, издаден от банката кредитозаемател, удостоверяващ размера на направените през годината лихвени плащания по първите 100 000 лв. от главницата на ипотечния кредит за закупуване на жилище - за данъчното облекчение по чл. 22а; когато банката кредитозаемател е установена за данъчни цели в държава – членка на Европейския съюз, или в друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, документът е придружен от легализиран превод на български език, извършен от заклет преводач;
6. (нова - ДВ, бр. 32 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) официален легализиран документ, удостоверяващ статута на получателя на дарението, издаден или заверен от компетентен орган на съответната чужда държава, и неговият превод на български език, извършен от заклет преводач - в случаите по чл. 22, ал. 5;
7. (нова - ДВ, бр. 100 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) официални легализирани документи, удостоверяващи наличието на условията по чл. 22а, ал. 1, издадени от компетентните органи на съответната чужда държава, и техният превод на български език, извършен от заклет преводач – в случаите по чл. 22а, ал. 5;
8. (нова – ДВ, бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г.) декларация по чл. 22в, ал. 8 – за данъчното облекчение по чл. 22в; когато данъчното облекчение се ползва от чуждестранно физическо лице – местно на държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, към декларацията по чл. 22в, ал. 8 се прилагат и копия на официални документи, доказващи наличието на условията за ползване на данъчното облекчение по чл. 22в, както и техният превод на български език, извършен от заклет преводач;
9. (нова – ДВ, бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г.) декларация по чл. 22г, ал. 7, както и копие на валидно решение на ТЕЛК/НЕЛК – за данъчното облекчение по чл. 22г; когато данъчното облекчение се ползва от чуждестранно физическо лице – местно на държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, към декларацията по чл. 22г, ал. 7 се прилагат и копия на официални документи, доказващи наличието на условията за ползване на данъчното облекчение по чл. 22г, както и техният превод на български език, извършен от заклет преводач.

## **Глава пета**

### **ГОДИШНИ ДАНЪЧНИ ОСНОВИ**

#### **Раздел I**

#### **Доходи от трудови правоотношения**

Облагаем доход

**Чл. 24.** (1) Облагаемият доход от трудови правоотношения е трудовото възнаграждение и всички други плащания в пари и/или в натура от работодателя или за сметка на работодателя, с изключение на доходите, посочени в ал. 2.

(2) В облагаемия доход от трудови правоотношения не се включват:

1. стойността на:

а) безплатната храна и/или добавки към нея, предоставени в натура по чл. 285 от Кодекса на труда;

б) безплатната предпазна храна и противоотровите, предоставени в натура по реда на други закони;

в) безплатната храна, предоставена в натура на: членовете на корабните екипажи - за дните в експлоатация, риболовците - за дните на улов, а на водолазите - и за дните при спускане под вода, на дежурния персонал, изпълняващ 12-часови дежурства в лечебните заведения, на операционните екипи, екипите за спешна медицинска помощ и на екипите по кръвонабиране;

г) (доп. - ДВ, бр. 28 от 2008 г., изм., бр. 35 от 2009 г., в сила от 12.05.2009 г., бр. 16 от 2010 г., в сила от 26.02.2010 г., доп., бр. 61 от 2015 г., в сила от 1.11.2015 г.) безплатната храна, предоставена на военнослужещите и цивилните служители съгласно чл. 224, ал. 1, т. 3 и чл. 286, ал. 1, т. 1 и 2 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, чл. 67 от Закона за Националната служба за охрана и на служителите съгласно чл. 74, ал. 2, т. 1 от Закона за Държавна агенция "Национална сигурност";

д) (доп. - ДВ, бр. 28 от 2008 г., изм. и доп., бр. 43 от 2008 г., доп., бр. 25 от 2009 г., в сила от 1.06.2009 г., изм., бр. 35 от 2009 г., в сила от 12.05.2009 г., изм. и доп., бр. 16 от 2010 г., в сила от 26.02.2010 г., изм., бр. 53 от 2014 г., доп., бр. 61 от 2015 г., в сила от 1.11.2015 г.) порционните пари, изплатени на основание на Закона за гражданското въздухоплаване, Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, Закона за Държавна агенция "Национална сигурност", Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, Закона за Националната служба за охрана и на сумите по чл. 181, ал. 1 от Закона за Министерството на вътрешните работи;

е) ваучерите за храна, получени в размера и по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане;

2. стойността на специалното работно облекло и личните предпазни средства, които се предоставят в натура при условия и по ред, предвидени в нормативен акт;

3. стойността на работното, униформеното и представителното облекло, предоставени при условия и по ред, предвидени в нормативен акт;

4. (изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2008 г., доп., бр. 61 от 2015 г., в сила от 1.11.2015 г.) вещевото имущество и снаряжение, осигурени на основание на Закона за Министерството на вътрешните работи, Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, Закона за Националната служба за охрана и Закона за Държавна агенция "Национална сигурност";

5. стойността на:

а) пътните и квартирните пари, доказани документално по реда на действащото законодателство;

б) дневните командировъчни пари, но не повече от двукратния им размер, посочен в нормативен акт;

6. (изм. и доп. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) допълнителните разходи за храна, които се заплащат вместо командировъчни дневни пари на работниците и служителите в автотранспортната дейност и железопътния транспорт, във вагон-ресторантите, в подвижните пощенски служби, в подвижната охрана и в други подобни дейности, при които служебната работа се изпълнява по време на пътуване до друго населено място или обект - до двукратния размер на определените в нормативен акт минимални размери на допълнителните разходи;

7. (изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2008 г., изм., бр. 35 от 2009 г., в сила от 12.05.2009 г., бр. 16 от 2010 г., в сила от 26.02.2010 г., бр. 53 от 2014 г.) компенсационните суми по чл. 226в, ал. 1 и чл. 298а от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, по чл. 186 от Закона за Министерството на вътрешните работи и по чл. 81 от Закона за Държавна агенция "Национална сигурност";

8. (изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., доп., бр. 28 от 2008 г., изм., бр. 35 от 2009 г., в сила от 12.05.2009 г., бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г., бр. 53 от 2014 г., доп., бр. 61 от 2015 г., в сила от 1.11.2015 г.) обезщетенията по чл. 200, чл. 216, ал. 1, т. 1 и 2, ал. 2 и 3, чл. 222, ал. 2 и 3 и чл. 226, ал. 3 от Кодекса на труда, обезщетенията по

чл. 227, 229 и 232 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, по чл. 67, ал. 2 и 3, чл. 121 и чл. 124 от Закона за Националната служба за охрана, по чл. 234, ал. 1 – 7 и чл. 236 от Закона за Министерството на вътрешните работи, по чл. 74, ал. 4 и чл. 117 от Закона за Държавна агенция "Национална сигурност", по чл. 225, чл. 277, ал. 3 и чл. 354 от Закона за съдебната власт и обезщетенията по чл. 78, чл. 81б, ал. 4, чл. 82, ал. 5, чл. 85, ал. 5, чл. 104, ал. 3 и 4 и чл. 106, ал. 3 от Закона за държавния служител;

9. социалните разходи за сметка на работодателя, обложени по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане, както и разходите за транспорт от местоживеенето до местоработата за сметка на работодателя, които не подлежат на облагане съгласно Закона за корпоративното подоходно облагане;

10. еднократните помощи за лечение, предоставени от работодателя за сметка на социалните разходи - до стойността на лечението;

11. (изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) стойността на еднократните помощи, предоставени от работодателя за сметка на социалните разходи при: раждане на дете, сключване на граждански брак или смърт на член от семейството - общо до 2400 лв.;

12. (доп. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) направените от работодателя социални разходи до 60 лв. месечно за всяко осигурено лице за вноски/премии за допълнително доброволно осигуряване, доброволно здравно осигуряване и/или застраховка "Живот", отчетени от предприятията и търговските представителства, независимо дали извършват стопанска дейност;

13. направените от работодателя разходи за застраховки, определени като задължителни с нормативен акт;

14. (доп. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., изм., бр. 100 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) обезщетенията и помощите по част първа от Кодекса за социално осигуряване, включително изплатените на основание чл. 40, ал. 5 от същия кодекс;

15. паричните и предметните награди, получени на основание и по реда на нормативен акт;

16. (изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2008 г., изм., бр. 35 от 2009 г., в сила от 12.05.2009 г., бр. 16 от 2010 г., в сила от 26.02.2010 г., бр. 53 от 2014 г., доп., бр. 61 от 2015 г., в сила от 1.11.2015 г.) паричните средства по чл. 226з и 298а от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, паричната помощ по чл. 69, ал. 1 от Закона за Националната служба за охрана, по чл. 182, ал. 1 от Закона за Министерството на вътрешните работи и по чл. 76, ал. 1 от Закона за Държавна агенция "Национална сигурност";

17. (нова – ДВ, бр. 79 от 2015 г., в сила от 1.11.2015 г.) паричните средства и помощи по чл. 67, ал. 1 – 5, чл. 69, ал. 1, чл. 108 и чл. 111, ал. 1 от Закона за Държавна агенция "Разузнаване".

Годишна данъчна основа

**Чл. 25.** (Доп. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) (1) (Предишен текст на чл. 25 - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) Годишната данъчна основа за доходите от трудови правоотношения се определя, като облагаемият доход по чл. 24, придобит от данъчно задълженото лице през данъчната година, се намалява с удържаните от работодателя задължителни осигурителни вноски, които са за сметка на физическото лице, по реда на Кодекса за социално осигуряване и на Закона за здравното осигуряване, както и с внесените в чужбина задължителни осигурителни вноски, които са за сметка на физическото лице.

(2) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) Годишната данъчна основа по ал. 1 на самоосигуряващи се лица, придобили доходи от трудови правоотношения по § 1, т. 26, буква "и" от допълнителните разпоредби, се намалява и с осигурителните вноски, които самоосигуряващото се лице е задължено да прави за данъчната година за своя сметка по реда на Кодекса за социално осигуряване и Закона за здравното осигуряване.

(3) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) Годишната данъчна основа за доходите, придобити като морско лице, е 10 на сто от определената по ал. 1 годишна данъчна основа.

## Раздел II

### Доходи от стопанска дейност като едноличен търговец

## Облагаем доход

**Чл. 26.** (1) Облагаемият доход от стопанска дейност като едноличен търговец е формираната по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане данъчна печалба, включваща и финансовия резултат от прехвърляне на предприятието на едноличния търговец без заличаване на едноличния търговец от търговския регистър.

(2) В облагаемия доход по ал. 1 не се включва счетоводният финансов резултат, формиран от дейности:

1. които се облагат с алтернативни данъци по Закона за корпоративното подоходно облагане;
2. (изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) които се облагат с патентен данък по реда на Закона за местните данъци и такси;
3. (отм. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.).

(3) При формиране на данъчната печалба едноличните търговци прилагат разпоредбите за пренасяне на данъчна загуба по Закона за корпоративното подоходно облагане.

(4) За целите на определянето на облагаемия доход по ал. 2 частта от неразпределяемите приходи/разходи, съответстващи на дейностите по ал. 2, се определя, като общият размер на неразпределяемите приходи/разходи се умножи по съотношението между нетните приходи от продажби от дейностите по ал. 2 и всички нетни приходи от продажби.

(5) Едноличните търговци, които извършват дейности, които подлежат на облагане с алтернативен данък по смисъла на Закона за корпоративното подоходно облагане, се облагат при условията и по реда на същия закон.

(6) (Нова - ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г.) В облагаемия доход по ал. 1 се включва и превишението над двукратния размер, посочен в нормативен акт, на дневните командировъчни пари на собственика на предприятието на едноличния търговец.

(7) (Предишна ал. 6, изм. - ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г.) По реда на ал. 1 - 6 се облагат и доходите от стопанска дейност на физическо лице, което е търговец по смисъла на Търговския закон, но не е регистрирано като едноличен търговец.

## Използване на лично имущество на физическото лице за дейност като едноличен търговец

**Чл. 27.** (1) Физическо лице - собственик на предприятието на едноличния търговец, може да включи в имуществото на едноличния търговец придобити от него движими и недвижими вещи, които:

1. не са в режим на съсобственост, или
2. са част от съпругеска имуществена общност.

(2) Вещите по ал. 1 се завеждат в счетоводството на едноличния търговец по документално доказаната им цена на придобиване.

(3) В случаите по ал. 1 физическото лице - собственик на едноличния търговец, съставя протокол, в който посочва вида на вещта и цената по ал. 2.

(4) В случаите по ал. 1, т. 2 другият съпруг декларира с нотариално заверена декларация съгласието си за включване на вещта в имуществото на едноличния търговец.

(5) Ако впоследствие вещта по ал. 1 бъде изключена от имуществото на едноличния търговец и премине към физическото лице - собственик, за данъчни цели се смята, че физическото лице - собственик на едноличния търговец, извършва продажба на тази вещ по пазарна цена, независимо от обстоятелствата по чл. 13. Облагаемият доход се определя като разлика между:

1. пазарната цена и данъчната стойност - за данъчни амортизируеми активи по Закона за корпоративното подоходно облагане;

2. пазарната цена и документално доказаната цена на придобиване - за всички други вещи.

(6) Данъчните временни разлики по смисъла на Закона за корпоративното подоходно облагане, които са свързани с вещь по ал. 1, не се признават за данъчни цели към момента на продажбата по ал. 5 и през следващите години.

(7) Пазарната цена по ал. 5 се приема за цена на придобиване при последваща продажба или замяна на вещта от физическото лице - собственик, както и при последващо прилагане на ал. 2.

Годишна данъчна основа

**Чл. 28.** (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) (1) Годишната данъчна основа за доходите от стопанска дейност като едноличен търговец се определя, като облагаемият доход по чл. 26 за данъчната година се намалява с вноските, които самоосигуряващото се лице е задължено да прави за данъчната година за своя сметка по реда на Кодекса за социално осигуряване и на Закона за здравното осигуряване, както и с внесените в чужбина задължителни осигурителни вноски, които са за сметка на физическото лице.

(2) Годишната данъчна основа по ал. 1 се намалява със:

1. направените през годината лични вноски за допълнително доброволно осигуряване в общ размер до 10 на сто от годишната данъчна основа по ал. 1, както и с внесените през годината лични вноски за доброволно здравно осигуряване и премии/вноски по договори за застраховки "Живот" в общ размер до 10 на сто от годишната данъчна основа по ал. 1;

2. разликата между 7920 лв. и размера на ползваното облекчение по чл. 18, ал. 1, включително за годината на настъпване на неработоспособността и за годината на изтичане срока на валидност на решението - за лица с 50 и с над 50 на сто намалена работоспособност, определена с влязло в сила решение на компетентен орган;

3. (изм. - ДВ, бр. 31 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г.) разликата между направените през годината осигурителни вноски по чл. 9а от Кодекса за социално осигуряване и размера на ползваното облекчение по чл. 20;

4. (нова – ДВ, бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г.) разликата между допустимия размер на данъчното облекчение по чл. 22в и размера на ползваното облекчение от сумата от годишните данъчни основи;

5. (нова – ДВ, бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г.) разликата между 2000 лв. и размера на данъчното облекчение по чл. 22г.

## Раздел III

### Доходи от друга стопанска дейност

Облагаем доход

**Чл. 29.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., предишен текст на чл. 29, бр. 31 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г.) Облагаемият доход от стопанска дейност на физическите лица, които не са търговци по смисъла на Търговския закон, се определя, като придобитият доход се намалява с разходи за дейността, както следва:

1. (нова - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г., изм., бр. 100 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г., бр. 12 от 2015 г.) с 60 на сто за доходи от дейността на физическите лица, регистрирани като земеделски стопани, за производство на непреработени продукти от селско стопанство, с изключение на доходите от производство на декоративна растителност;

2. (предишна т. 1 - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) с 40 на сто за:

а) (изм. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) доходи от дейността на физическите лица за производство на преработени или непреработени продукти от селско стопанство (включително от продажба на произведена декоративна растителност), от горско стопанство (включително от събиране на диворастващи билки, гъби и плодове), от ловно стопанство и от рибно стопанство;



б) авторски и лицензионни възнаграждения, включително за доходи от продажба на изобретения, произведения на науката, културата и изкуството от техните автори, както и за възнаграждения за изпълнения на артисти-изпълнители;

в) доходи от упражняване на занаят, които не се облагат с патентен данък по реда на Закона за местните данъци и такси;

3. (предишна т. 2 - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) с 25 на сто за доходи от упражняване на свободна професия или възнаграждения по извънтрудови правоотношения.

(2) (Нова - ДВ, бр. 31 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г.) В облагаемия доход по ал. 1 не се включват доходи, които са участвали при формиране на облагаем доход по реда на чл. 26 за предходни данъчни години.

Облагане на доходи от стопанска дейност на физически лица, регистрирани като земеделски стопани

(Загл. изм. - ДВ, бр. 12 от 2015 г.)

**Чл. 29а.** (Нов - ДВ, бр. 31 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г., изм., бр. 100 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 12 от 2015 г.) Физическите лица, регистрирани като земеделски стопани, могат да изберат доходът от стопанската им дейност да се облага с данък върху годишната данъчна основа по чл. 28.

(2) Облагаемият доход на лицата по ал. 1 се формира по реда на чл. 26, като в него:

1. не се включва финансовият резултат за доходи, които съгласно чл. 11 са придобити през данъчни години, предхождащи данъчната година, от която започва облагането на доходите с данък по чл. 14, ал. 2, и за които приходът възниква и следва да се начисли в периода на облагане със същия данък;

2. се включва финансовият резултат за доходи, които съгласно чл. 11 са придобити през периода на облагане с данък по чл. 14, ал. 2 и които не участват при формиране на счетоводния финансов резултат за годината на придобиване или за следващи години.

(3) Редът на облагане с данък върху годишната данъчна основа по чл. 28, избран от лицата по ал. 1, се прилага за срок, не по-кратък от 5 последователни данъчни години.

(4) Правото на избор за лицата по ал. 1 се упражнява чрез подаване на декларация по образец до 31 декември на предходната година.

(5) Лицата по ал. 1 прилагат Закона за счетоводството, като за тази цел се приравняват на еднолични търговци.

Годишна данъчна основа

**Чл. 30.** (Доп. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., изм., **бр. 95 от 2015 г.**, в сила от 1.01.2016 г.) Годишната данъчна основа се определя, като облагаемият доход по чл. 29, придобит през данъчната година, се намалява със:

1. вноските, които самоосигуряващото се лице е задължено да прави за данъчната година за своя сметка, а ако лицето не е самоосигуряващо се – с удържаните задължителни осигурителни вноски, които са за негова сметка, по реда на Кодекса за социално осигуряване и Закона за здравното осигуряване;

2. внесените в чужбина задължителни осигурителни вноски, които са за сметка на физическото лице;

3. вноските, които лицето е задължено да прави за данъчната година за своя сметка по реда на чл. 40, ал. 5 от Закона за здравното осигуряване, когато облагаемият доход по чл. 29 се включва при годишното изравняване на осигурителния доход.

## **Раздел IV**

### **Доходи от наем или от друго възмездно предоставяне за ползване на права или имущество**

Облагаем доход

**Чл. 31.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) Облагаемият доход от наем или от друго възмездно предоставяне за ползване на движимо или недвижимо имущество се определя, като придобитият доход се намалява с 10 на сто разходи.

(2) Придобитите вноски по договор за лизинг, в който не е изрично предвидено прехвърляне на правото на собственост върху имуществото, се смятат за доходи от наем по ал. 1.

(3) Облагаемият доход за възнаграждения по договори за франчайз и факторинг, както и по други договори за предоставяне за ползване на права, се определя по реда на ал. 1.

Годишна данъчна основа

**Чл. 32.** (Доп. - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г., **бр. 95 от 2015 г.**, в сила от 1.01.2016 г.) Годишната данъчна основа на местни физически лица от наем или от друго възмездно предоставяне за ползване на права и имущество се определя, като облагаемият доход по чл. 31, придобит през данъчната година, се намалява с вноските, които лицето е задължено да прави за данъчната година за своя сметка по реда на чл. 40, ал. 5 от Закона за здравното осигуряване, когато облагаемият доход по чл. 31 се включва при годишното изравняване на осигурителния доход.

## **Раздел V**

### **Доходи от прехвърляне на права или имущество**

Облагаем доход

**Чл. 33.** (1) Облагаемият доход от продажба или замяна на недвижимо имущество, включително на ограничени вещни права върху такова имущество, се определя, като положителната разлика между продажната цена и цената на придобиване на имуществото се намалява с 10 на сто разходи.

(2) Облагаемият доход е положителната разлика между продажната цена и цената на придобиване при продажба или замяна на:

1. пътни, въздухоплатателни и водни превозни средства;

2. произведения на изкуството, предмети за колекции и антикварни предмети.

(3) Облагаемият доход от продажба или замяна на акции, дялове, компенсаторни инструменти, инвестиционни бонове и други финансови активи, както и от търговия с чуждестранна валута е сумата от реализираните през годината печалби, определени за всяка конкретна сделка, намалена със сумата от реализираните през годината загуби, определени за всяка конкретна сделка.

(4) Реализираната печалба/загуба по ал. 3 за всяка сделка се определя, като продажната цена се намалява с цената на придобиване на финансовия актив. Когато финансови активи от един вид, издадени от едно лице, са

с различни цени на придобиване и впоследствие се продава част от тях и не може да бъде доказано коя част се продава, цената на придобиване на всеки един от тях е средно претеглената цена, определена въз основа на цената на придобиване на държаните към датата на продажбата финансови активи от същия вид и издател.

(5) Продажната цена включва всичко придобито от лицето във връзка с продажбата/замяната, включително възнаграждение, различно от пари.

(6) Цената на придобиване по ал. 1, 2 и 4 е:

1. документално доказаната цена на придобиване на имуществото;

2. документално доказаната цена на придобиване на имуществото, увеличена с документално доказаното доплащане, дължимо от физическото лице - в случаите на замяна с доплащане;

3. (доп. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) нула - когато няма документално доказана цена на придобиване, включително за имущество, придобито по дарение, или за акции и дялове, получени при разпределение на печалба или друг източник на собствен капитал. Цената на придобиване по ал. 1 е нула и при последваща продажба или замяна на поземления имот по т. 8, включително на ограничени вещни права върху него;

4. документално доказаното доплащане, дължимо от физическото лице - в случаите на замяна с доплащане, когато няма документално доказана цена на придобиване на имуществото;

5. (доп. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) частта от непаричната вноски, вписана в учредителния договор, в дружествения договор или в устава на търговско дружество, съответстваща на продадените или на заменените акции и дялове - в случаите на направени непарични вноски в търговско дружество, когато вноската има за предмет имущество, доходите от продажбата или замяната на което са необлагаеми по смисъла на чл. 13, ал. 1 към датата на вписване на вноската в търговския регистър;

6. пазарната цена по чл. 10, ал. 4 на имуществото, придобито при замяна - в случаите на продажба/замяна на имущество, придобито при замяна;

7. документално доказаната цена на придобиване на имуществото, актуализирана до 1997 г. включително с общия индекс на потребителските цени, обявен от Националния статистически институт - в случаите на продажба или замяна на имущество, придобито преди 1 януари 1998 г.;

8. (нова - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) документално доказаната цена на придобиване на поземления имот, съответстваща на частта, за която е учредено право на строеж - в случаите на учредяване право на строеж;

9. (нова - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) документално доказаната цена на придобиване на имуществото - предмет на непарична вноски в търговско дружество - в случаите на продажба или замяна на акции и дялове, получени за направени непарични вноски в търговско дружество, с изключение на случаите по т. 5;

10. (нова - ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) данъчната стойност на имуществото към момента на заличаването на едноличния търговец от търговския регистър - в случаите на заличаване на едноличен търговец, когато имуществото на предприятието е преминало към физическото лице - собственик.

(7) Когато продажната цена по ал. 1 се плаща на части в различни данъчни години, за всяка от тези данъчни години облагаемият доход се определя по следната формула:

$$\text{ОДДГ} = \left[ (\text{ПЦ} - \text{ЦП}) - 0,10 \times (\text{ПЦ} - \text{ЦП}) \right] \times \frac{\text{ЧП}}{\text{ПЦ}}$$

където:

ОДДГ е облагаемият доход за данъчната година;

ПЦ е продажната цена;

ЦП е цената на придобиване;

ЧПП е частично полученото плащане през данъчната година.

(8) Когато продажната цена по ал. 2 се плаща на части в различни данъчни години, за всяка от тези данъчни години облагаемият доход се определя по следната формула:

$$\text{ОДДГ} = (\text{ПЦ} - \text{ЦП}) \times \frac{\text{ЧПП}}{\text{ПЦ}},$$

където:

ОДДГ е облагаемият доход за данъчната година;

ПЦ е продажната цена;

ЦП е цената на придобиване;

ЧПП е частично полученото плащане през данъчната година.

(9) Доходът, получен във връзка с предоставяне на имущество по договор за лизинг, в който изрично е предвидено прехвърляне на правото на собственост върху имуществото, подлежи на облагане независимо от обстоятелствата по чл. 13. Облагаемият доход се определя по следната формула:

$$\text{ОДДГ} = [(\text{ДЦ} - \text{ЦП}) - 0,10 \times (\text{ДЦ} - \text{ЦП})] \times \frac{\text{ПВ}}{\text{ДЦ}},$$

където:

ОДДГ е облагаемият доход за данъчната година;

ДЦ е определената по договора цена на имуществото;

ЦП е цената на придобиване;

ПВ са получените вноски през данъчната година без съдържащите се в тях лихви.

(10) (Нова - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) При прекратяване на договор за лизинг, в който изрично е предвидено прехвърляне правото на собственост преди изтичане срока на договора и без да се прехвърли правото на собственост върху движимото или недвижимото имущество - предмет на договора, неподлежащите на връщане лизингови вноски се смятат за доход от ползване на имущество, придобит към момента на прекратяването. Облагаемият доход, определен по реда на чл. 31, се намалява с определения по формулата на ал. 9 облагаем доход, като в този случай "ПВ" е сумата на неподлежащите на връщане вноски по договора за лизинг, получени през предходни данъчни години.

(11) (Предишна ал. 10 - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) Облагаемият доход при прехвърляне на предприятието на едноличния търговец със заличаване на едноличния търговец е положителната разлика между определената с договора продажна цена и собствения капитал на предприятието.

Годишна данъчна основа

**Чл. 34.** (Изм. – ДВ, бр. 95 от 2015 г. , в сила от 1.01.2016 г.) Годишната данъчна основа за доходи от прехвърляне на права или имущество се определя, като облагаемият доход по чл. 33, придобит през данъчната година, се намалява с вноските, които лицето е задължено да прави за данъчната година за своя сметка по реда на чл. 40, ал. 5 от Закона за здравното осигуряване, когато облагаемият доход по чл. 33 се включва при годишното изравняване на осигурителния доход.

## Раздел VI

### Доходи от други източници

Облагаем доход

**Чл. 35.** Облагаемият доход е брутната сума на облагаемите доходи, придобити през данъчната година от:

1. обезщетения за пропуснати ползи и неустойки с такъв характер;
2. парични и предметни награди от игри, от състезания и конкурси, които не са предоставени от работодател или възложител;
3. (доп. - ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) лихви, в т. ч. съдържащи се във вноските по лизинг, с изключение на лихвите по чл. 38, ал. 13;
4. производствени дивиденди от кооперации;
5. упражняване на права на интелектуална собственост по наследство;
6. всички други източници, които не са изрично посочени в този закон и не са обложени с окончателни данъци по реда на този закон или с окончателни данъци по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане.

Годишна данъчна основа

**Чл. 36.** (Доп. - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г., **бр. 95 от 2015 г.**, в сила от 1.01.2016 г.) Годишната данъчна основа за доходите от други източници се определя, като облагаемият доход по чл. 35, придобит през данъчната година, се намалява с вноските, които лицето е задължено да прави за данъчната година за своя сметка по реда на чл. 40, ал. 5 от Закона за здравното осигуряване, когато облагаемият доход по чл. 35 се включва при годишното изравняване на осигурителния доход.

## ЧАСТ ТРЕТА

### ОКОНЧАТЕЛНИ ДАНЪЦИ

#### Глава шеста

### ОКОНЧАТЕЛЕН ДАНЪК ЗА ДОХОДИ ОТ ИЗТОЧНИК В БЪЛГАРИЯ И ЧУЖБИНА

Облагане на доходи на чуждестранни лица

**Чл. 37.** (1) (Доп. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) С окончателен данък независимо от обстоятелствата по чл. 13 се облагат доходите по чл. 8, ал. 11 и следните доходи от източник в България, начислени/изплатени в полза на чуждестранни физически лица, когато не са реализирани чрез определена база в страната:

1. обезщетения за пропуснати ползи и неустойки с такъв характер;
2. стипендии за обучение в страната и чужбина;
3. (доп. – ДВ, бр. 107 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г.) лихви, в т. ч. съдържащи се във вноските по лизинг, с изключение на лихви по облигации или други дългови ценни книжа, издадени от държавата или общините и допуснати до търговия на регулиран пазар в страната или в държава – членка на Европейския съюз, или в друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;
4. доходи от наем или от друго възмездно предоставяне за ползване на движимо или недвижимо имущество, включително вноски по договор за лизинг, в който не е изрично предвидено прехвърляне на правото на собственост;

5. възнаграждения по договори за франчайз и факторинг;
  6. авторски и лицензионни възнаграждения;
  7. възнаграждения за технически услуги;
  8. (изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) награди и възнаграждения за дейност, извършена на територията на страната от чуждестранни физически лица - общественици, дейци на науката, изкуството, културата и спорта, включително когато доходът е изплатен/начислен чрез трето лице като импресарска агенция, продуцентска къща и други посредници;
  9. доходи от управление и контрол, от участие в управителни и контролни органи на предприятия;
  10. доходи от продажба, замяна и друго възмездно прехвърляне на недвижимо имущество;
  11. (доп. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) вноски по договор за лизинг, в който изрично е предвидено прехвърляне на правото на собственост на недвижимо имущество;
  12. доходи от продажба, замяна и друго възмездно прехвърляне на акции, дялове, компенсаторни инструменти, инвестиционни бонове и други финансови активи, с изключение на доходите от замяна по чл. 38, ал. 5.
- (2) (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., доп., бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) Окончателният данък за доходите по ал. 1, т. 1 - 9 и по чл. 8, ал. 11 се определя върху брутната сума на начислените/изплатените доходи.
- (3) (Нова - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) Окончателният данък за доходите по ал. 1, т. 10 и 11 се определя върху положителната разлика между продажната цена и документално доказаната цена на придобиване на имуществото, намалена с 10 на сто разходи.
- (4) (Нова - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) Окончателният данък за доходите по ал. 1, т. 12 се определя върху положителната разлика между продажната цена и документално доказаната цена на придобиване на имуществото.
- (5) (Нова - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) Когато е платена част от продажната цена, при определяне на окончателния данък за продажна цена и документално доказана цена на придобиване на имуществото по ал. 3 и 4 се приемат получената част от продажната цена и съответстващата на нея част от документално доказаната цена на придобиване.
- (6) (Нова - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) При прекратяване на договор за лизинг, в който изрично е предвидено прехвърляне на правото на собственост преди изтичане срока на договора и без да се прехвърли правото на собственост върху движимото или недвижимото имущество - предмет на договора, неподлежащите на връщане лизингови вноски се смятат за доход от ползване на имущество, придобит от чуждестранното физическо лице към момента на прекратяването. Внесеният окончателен данък по ал. 1, т. 3 и 11 до момента на прекратяване на лизинговия договор се приспада от дължимия окончателен данък по ал. 1, т. 4.
- (7) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 113 от 2007 г., изм., бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г.) Не се облагат с окончателен данък доходите по ал. 1, освободени от облагане по чл. 13 и начислени/изплатени в полза на чуждестранни физически лица, установени за данъчни цели в държава - членка на Европейския съюз или в друга държава - членка на Европейското икономическо пространство.
- (8) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 113 от 2007 г., изм., бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г.) Обстоятелствата по ал. 7 се удостоверяват пред платеца на дохода с документ, издаден от данъчната администрация на държавата, в която лицето е установено за данъчни цели, и декларация от лицето, придобило дохода, че са налице обстоятелствата по чл. 13.

Преизчисляване на окончателен данък по чл. 37

**Чл. 37а.** (Нов - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) (1) Чуждестранно физическо лице, което е местно лице за данъчни цели на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по

Споразумението за Европейското икономическо пространство, има право да избере да преизчисли окончателния данък за доходите по чл. 37. Когато чуждестранното лице избере да преизчисли окончателния данък, преизчислението се извършва за всички придобити от лицето доходи през годината, подлежащи на облагане с окончателен данък по чл. 37.

(2) Когато чуждестранното лице избере да преизчисли окончателния данък за доходите по чл. 37, преизчисленият данък е равен на данъка върху общата годишна данъчна основа или на данъка върху годишната данъчна основа по чл. 28, който би бил дължим за тези доходи, в случай че те са придобити от местно физическо лице. Когато чуждестранното лице е извършило разходи, свързани с доходите по изречение първо, за които би бил дължим данък върху разходите по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане, в случай че те са били извършени от местно физическо лице, с този данък се увеличава сумата на преизчисления данък.

(3) Когато размерът на внесенния окончателен данък за доходите по чл. 37 превишава размера на преизчисления данък по ал. 2 за същите доходи, разликата подлежи на възстановяване до размера на окончателния данък по чл. 37, който чуждестранното лице не може да приспадне от дължимия данък върху тези доходи в държавата, където лицето е местно за данъчни цели.

(4) Изборът за преизчисляване на окончателния данък по чл. 37 се упражнява чрез подаване на годишната данъчна декларация по чл. 50. В данъчната декларация се включват и всички други доходи, подлежащи на деклариране от чуждестранното физическо лице.

(5) Възстановяването на данък по ал. 3 се извършва по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(6) Алинеи 1 - 5 не се прилагат в случаите, когато чуждестранното лице е местно лице за данъчни цели на държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, която не е държава - членка на Европейския съюз, с която Република България:

1. няма влязла в сила спогодба за избягване на двойното данъчно облагане, или

2. има влязла в сила спогодба за избягване на двойното данъчно облагане, в която не е предвидено:

а) обмен на информация, или

б) сътрудничество при събирането на данъци.

Доходи на местни и чуждестранни физически лица

**Чл. 38.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) С окончателен данък се облагат облагаемите доходи от:

1. дивиденди в полза на едноличен търговец;

2. дивиденди и ликвидационни дялове в полза на:

а) местно или чуждестранно физическо лице от източник в България;

б) местно физическо лице от източник в чужбина.

(2) Окончателният данък за доходите от дивиденди се определя върху брутната сума, определена с решението за разпределяне на дивидент.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) Окончателният данък за доходите от дивиденди под формата на скрито разпределение на печалба се определя върху брутния размер на начислените суми.

(4) Окончателният данък за доходите от ликвидационни дялове се определя върху положителната разлика между стойността на ликвидационния дял и документално доказаната цена на придобиване на дела в дружеството/кооперацията.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) С окончателен данък се облагат облагаемите доходи, придобити от замяна на акции и дялове във връзка с преобразуване на дружества по глава деветнадесета, раздел II от Закона за корпоративното подоходно облагане:

1. от местни физически лица при замяната на акции и дялове в местни търговски дружества за акции и дялове в местни търговски дружества или в търговски дружества в чужбина;

2. от местни физически лица при замяната на акции и дялове в търговски дружества в чужбина за акции и дялове в търговски дружества в чужбина или в местни търговски дружества;

3. от чуждестранни физически лица при замяната на акции и дялове в местни търговски дружества за акции и дялове в местни търговски дружества или в търговски дружества в чужбина.

(6) Облагаемият доход по ал. 5 се определя към момента на замяната и е положителната разлика между пазарната цена на придобитите при замяната акции/дялове и цената на придобиване по чл. 33, ал. 6 на акциите или дяловете в преобразуващото се дружество.

(7) Пазарната цена по ал. 6 се приема за цена на придобиване по чл. 33, ал. 6 при последваща продажба или замяна на акциите и дяловете в приемащото/новоучреденото дружество, както и при последващо прилагане на ал. 6.

(8) С окончателен данък се облага брунтата сума на облагаемите доходи от допълнително доброволно осигуряване, от доброволно здравно осигуряване и от застраховки "Живот", придобити на датата на:

1. обратно получаване на внесените суми за застраховки "Живот";

2. обратно получаване на внесените суми за доброволно здравно осигуряване, с изключение на случаите на възстановяване на разходи за здравно обслужване и предоставяне на здравни услуги и стоки на осигуреното лице при настъпване на предвидените в здравноосигурителните договори случаи;

3. получаване на внесените суми за допълнително доброволно осигуряване преди придобиване право на допълнителна пенсия;

4. прехвърляне на суми от индивидуална партида по партида на трето лице;

5. изменение на застрахователния договор, за който е ползвано облекчение по чл. 19, в договор, за който не може да се ползва посоченото облекчение;

6. усвояване на сумите по застрахователен договор за погасяване на заем, когато застраховка "Живот" се ползва за обезпечение на задължение на физическото лице.

(9) (Доп. – ДВ, бр. 95 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г.) Не се облагат с окончателен данък доходите по ал. 8, съответстващи на частта от вноските/премиите, за които не е ползвано данъчно облекчение по реда на чл. 19 или чл. 24, ал. 2, т. 12.

(10) С окончателен данък се облага брунтата сума на дохода, придобит от лицето при продажба или замяна на движимо имущество по чл. 13, ал. 1, т. 2, буква "г".

(11) (Нова - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 8.03.2011 г.) С окончателен данък се облагат придобитите от член на кооперация облагаеми доходи от лихви по заеми към кооперацията.

(12) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) С окончателен данък се облагат доходите от наем или друго възмездно предоставяне на имущество в режим на етажна собственост с форма на управление общо събрание на собствениците, начислени/изплатени от предприятия и самоосигуряващи се лица.

(13) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г., изм., бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г.) С окончателен данък се облага брунтата сума на придобитите от местни физически лица доходи от лихви по банкови сметки.

## Глава седма

### ПРЕМИНАВАНЕ ОТ ОБЛАГАНЕ С ПАТЕНТЕН ДАНЪК КЪМ ОБЛАГАНЕ ПО ОБЩИЯ РЕД

(Загл. изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.)



Облагане на доходите от патентна дейност по общия ред

**Чл. 39.** (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) (1) Когато в рамките на текущата данъчна година отпаднат основанията за облагане с патентен данък по реда на Закона за местните данъци и такси, доходите на физическите лица, включително едноличните търговци, за текущата данъчна година се облагат по общия ред на този закон.

(2) В случаите по ал. 1 физическите лица, включително едноличните търговци, не дължат авансови вноски за текущата година по смисъла на този закон.

(3) Когато в рамките на текущата данъчна година лицето се дерегистрира по Закона за данък върху добавената стойност, то се облага по общия ред на този закон за цялата данъчна година.

Приспадане на патентен данък

**Чл. 40.** (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) (1) В случаите по чл. 39, ал. 1 от данъка върху общата годишна данъчна основа или от данъка върху годишната данъчна основа за доходите от стопанска дейност като едноличен търговец се приспада дължимият и внесен патентен данък по реда на Закона за местните данъци и такси към датата на подаване на декларацията за отпадане на основанията за облагане с патентен данък.

(2) Размерът на патентния данък по ал. 1 се удостоверява с документ, издаден от компетентната община.

**Чл. 41.** (Отм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.)

## **ЧАСТ ЧЕТВЪРТА**

### **ДАНЪЧНИ СТАВКИ. ОПРЕДЕЛЯНЕ, УДЪРЖАНЕ И ВНАСЯНЕ НА ДАНЪКА. ДЕКЛАРИРАНЕ**

(Загл. изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.)

#### **Глава осма**

#### **АВАНСОВО УДЪРЖАНЕ НА ДАНЪКА**

Авансово удържане на данъка за доходи от трудови правоотношения

**Чл. 42.** (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) (1) Авансовият данък за доходи от трудови правоотношения се определя от работодателя месечно на базата на месечна данъчна основа.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) Месечната данъчна основа се определя, като облагаемият доход по чл. 24, начислен за съответния месец, се намалява с удържаните от работодателя задължителни осигурителни вноски, които са за сметка на физическото лице, по реда на Кодекса за социално осигуряване и Закона за здравното осигуряване или за задължително осигуряване в чужбина. Месечната данъчна основа на самоосигуряващи се лица за доходи от трудови правоотношения по § 1, т. 26, буква "и" от допълнителните разпоредби се определя, като облагаемият доход по чл. 24, начислен за съответния месец, се намалява с авансово внесените чрез дружеството осигурителни вноски, които самоосигуряващото се лице е задължено да прави за своя сметка по реда на Кодекса за социално осигуряване и Закона за здравното осигуряване.

(3) Месечната данъчна основа се намалява със:

1. данъчното облекчение за намалена работоспособност по чл. 18, ал. 2;

2. данъчното облекчение по чл. 19, ал. 2, когато сумите са удържани от работодателя при изплащане на дохода от трудово правоотношение.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) Размерът на дължимия данък се определя, като месечната данъчна основа по ал. 3 се умножи по данъчна ставка 10 на сто, а за доходите, придобити като морско лице - по данъчна ставка 1 на сто.

(5) Данъкът по ал. 4 се удържа от работодателя при окончателното изплащане на облагаемия доход, начислен за съответния месец.

(6) Когато през съответния месец са направени само частични плащания за този или за друг месец, работодателят внася данъка по ал. 4, определен върху брутния размер на сумата от частичните плащания.

(7) Внесеният от работодателя данък по ал. 6 не се удържа от частичното плащане, а се приспада от удържания данък по ал. 5.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) Алинея 6 не се прилага за частични плащания за съответния месец, когато пълният размер на начислените от работодателя доходи от трудово правоотношение за този месец е изплатен до 25-о число на следващия месец.

(9) Данъкът по ал. 1 - 8 се внася в сроковете и по реда на чл. 65 и 66.

Авансов данък за доходи от стопанска дейност

**Чл. 43.** (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г.) (1) Лице, придобило доход от стопанска дейност по чл. 29, дължи авансово данък върху разликата между облагаемия доход и вноските, които самоосигуряващото се лице е задължено да прави за своя сметка за месеците на тримесечието, през което е придобил облагаемият доход, а ако лицето не е самоосигуряващо се - между облагаемия доход и удържаните задължителни осигурителни вноски.

(2) Лице с 50 и над 50 на сто намалена работоспособност дължи авансово данък за доходи от стопанска дейност по чл. 29, след като облагаемият доход на лицето от всички източници на доход, придобит от началото на данъчната година и подлежащ на облагане с данък върху общата годишна данъчна основа, намален с удържаните или внесените за сметка на лицето задължителни осигурителни вноски, превиши 7920 лв.

(3) Размерът на дължимия данък се изчислява, като разликата по ал. 1 се умножи по данъчна ставка 10 на сто.

(4) Когато платец на дохода от стопанска дейност е предприятие или самоосигуряващо се лице, размерът на данъка се определя и данъкът се удържа от платца на дохода при изплащането му.

(5) Алинея 4 не се прилага, когато лицето, придобиващо дохода, е самоосигуряващо се лице по смисъла на Кодекса за социално осигуряване и декларира това обстоятелство с писмена декларация пред платца на дохода.

(6) Когато платецът на дохода от стопанска дейност не е предприятие или самоосигуряващо се лице, както и когато лицето, придобиващо дохода, е самоосигуряващо се и е декларирало това обстоятелство пред платца на дохода, размерът на данъка се определя и данъкът се внася от лицето, придобило дохода.

(7) Данъкът по ал. 3 се внася в сроковете и по реда на чл. 65 - 68.

(8) (Доп. - ДВ, бр. 31 от 2011 г., в сила от 1.05.2011 г.) Лицата, извършващи стопанска дейност като търговци по смисъла на Търговския закон, включително едноличните търговци, както и физическите лица в случаите по чл. 29а, правят авансови вноски при данъчна ставка 15 на сто при условията и по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане.

(9) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г., бр. 40 от 2012 г.) В случаите по ал. 2 лицето, придобиващо дохода, удостоверява степента на намалена работоспособност с валидно към датата/датите на изплащане на дохода експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК, копие от което се представя еднократно пред платца на дохода, когато той е задължен да удържа и внася данъка.

Авансов данък за доходи от наем или от друго възмездно предоставяне за ползване на права или имущество

**Чл. 44.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) Лице, придобило доход от наем или от друго възмездно предоставяне за ползване на права или имущество, дължи авансово данък върху разликата между облагаемия доход по чл. 31 и осигурителните вноски, които лицето е задължено да прави за своя сметка.

(2) (Нова - ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г.) Лице с 50 и над 50 на сто намалена работоспособност

дължи авансово данък за доходи от наем или от друго възмездно предоставяне за ползване на права или имущество, след като облагаемият доход на лицето от всички източници на доход, придобит от началото на данъчната година и подлежащ на облагане с данък върху общата годишна данъчна основа, намален с удържаните или внесените за сметка на лицето задължителни осигурителни вноски, превиши 7 920 лв.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., предишна ал. 2, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г.) Размерът на дължимия данък се определя, като разликата по ал. 1 се умножи по данъчна ставка 10 на сто.

(4) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) Когато платецът на дохода от наем или друго възмездно предоставяне за ползване на права или имущество е предприятие или самоосигуряващо се лице, размерът на данъка се определя и данъкът се удържа от платеца на дохода при изплащането му. В тези случаи размерът на дължимия авансов данък се определя, като облагаемият доход по чл. 31 се умножи по данъчна ставка 10 на сто.

(5) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г., изм., бр. 40 от 2012 г.) В случаите по ал. 2 лицето, придобиващо дохода, удостоверява степента на намалена работоспособност с валидно към датата/датите на изплащане на дохода експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК, копие от което се представя еднократно пред платеца на дохода, когато той е задължен да удържа и да внася данъка.

(6) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., предишна ал. 4, изм., бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) Данъкът по ал. 3 и 4 се внася в сроковете и по реда на чл. 65 - 68.

Авансов данък за доходи от други източници по чл. 35

**Чл. 44а.** (Нов – ДВ, бр. 95 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г.) (1) Паричните доходи по чл. 35 се облагат авансово с данък, когато платецът на дохода е предприятие или самоосигуряващо се лице. Размерът на данъка се изчислява, като облагаемият доход по чл. 35 се умножи по данъчна ставка 10 на сто.

(2) Данъкът по ал. 1 се определя и удържа от платеца на дохода при изплащането му.

(3) Когато получател на дохода по чл. 35 е лице с 50 и над 50 на сто намалена работоспособност, данък по ал. 1 се дължи, след като облагаемият доход на лицето от всички източници на доход, придобит от началото на данъчната година и подлежащ на облагане с данък върху общата годишна данъчна основа, намален с удържаните или внесените за сметка на лицето задължителни осигурителни вноски, превиши 7920 лв. В тези случаи лицето, придобиващо дохода, удостоверява степента на намалена работоспособност с валидно към датата/датите на изплащане на дохода експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК, копие от което се представя еднократно пред платеца на дохода, когато той е задължен да удържа и да внася данъка.

(4) Данъкът по ал. 1 се внася в сроковете и по реда на чл. 65 и 66.

Удостоверяване на изплатен облагаем доход и на удържан данък (Загл. изм. - ДВ, бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.)

**Чл. 45.** (1) (Доп. - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) При поискване от лицето работодателят по чл. 49, ал. 1 издава не по-късно от 31 януари на следващата година служебна бележка по образец за придобития през годината облагаем доход и за удържания през годината данък. В служебната бележка се включва и данъкът, удържан или възстановен на работника/служителя при определяне на годишния размер на данъка.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) Работодателят издава и предоставя на работника/служителя служебна бележка по образец за придобития през годината облагаем доход и за удържания през годината данък, когато:

1. трудовото правоотношение е прекратено през течение на годината;
2. доходът е от правоотношение по § 1, т. 26, буква "и" от допълнителните разпоредби;

3. не е работодател по основното трудово правоотношение към 31 декември на данъчната година - това обстоятелство се установява с писмена декларация, предоставена от работника/служителя;

4. удържането/възстановяването по чл. 49, ал. 5 и 6 не е извършено до 31 януари на следващата година.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) Когато са налице обстоятелствата по чл. 5, ал. 10 от Кодекса за социално осигуряване, служебната бележка по ал. 2 се издава от съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт, където са предадени разплащателните ведомости и приложенията към тях.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) Предприятието или самоосигуряващото се лице, платец на доходи по чл. 29 или 31, издава за изплатените доходи и удържания данък по реда на чл. 43 и 44 сметка за изплатени суми и служебна бележка по образци, които предоставя на лицето, придобило дохода.

(5) (Нова - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) Ако служебната бележка по ал. 1 не е поискана от работника/служителя до 31 януари следващата година, такава се издава при поискване и след определения в ал. 1 срок.

(6) (Нова - ДВ, бр. 113 от 2007 г., изм., бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) Служебната бележка по ал. 2 се издава и предоставя на работника/служителя в следните срокове:

1. до един месец от датата на последното плащане по правоотношението по ал. 2, т. 1, но не по-късно от 31 декември на данъчната година;

2. до 10 януари на следващата година - в случаите по ал. 2, т. 2 и 3;

3. до 5 февруари на следващата година - в случаите по ал. 2, т. 4.

(7) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г., доп., **бр. 95 от 2015 г.**, в сила от 1.01.2016 г.) Предприятието или самоосигуряващото се лице - платец на доходи от други източници по чл. 35, издава за изплатените доходи и удържания данък служебна бележка по образец, която предоставя на лицето, придобило дохода.

(8) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) Служебните бележки по ал. 4 и 7 се издават при поискване от лицето, придобило дохода, а когато лицето не е поискало издаването им - в срок до 15 април на следващата година.

(9) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г., предишна ал. 8, бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) Образците по ал. 1, 2, 4 и 7 се предоставят на лицето, придобило дохода, или на упълномощено от него лице.

## Глава девета

### ДАНЪЧНИ СТАВКИ НА ОКОНЧАТЕЛНИЯ ДАНЪК ПО ГЛАВА ШЕСТА

(Загл. изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.)

Ставки на окончателния данък по глава шеста

**Чл. 46.** (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 8.03.2011 г., бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г., бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г., бр. 100 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) Ставката на данъка е 10 на сто за доходите по чл. 37 и чл. 38, ал. 5, 8, 10, 11 и 12.

(2) Ставката на данъка е 7 на сто за доходите по чл. 38, ал. 8 в случаите на получаване на суми след изтичане срока на договора за застраховка "Живот", който е 15 или повече години.

(3) Ставката на данъка е 5 на сто за доходите по чл. 38, ал. 1.

(4) (Нова - ДВ, бр. 100 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г., изм., бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г.) Ставката на данъка за доходите по чл. 38, ал. 13 е 8 на сто.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 100 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) Окончателният данък по глава шеста се удържа и внася в сроковете и по реда на чл. 65 - 68.

Приложими окончателни данъци (Загл. изм. - ДВ, бр. 31 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г.)

**Чл. 47.** (Доп - ДВ, бр. 31 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г.) Лицата, извършващи стопанска дейност като търговци по смисъла на Търговския закон, включително едноличните търговци, както и физическите лица в случаите по чл. 29а, прилагат разпоредбите за облагане на разходите и за данъците, удържани при източника, на Закона за корпоративното подоходно облагане.

## Глава десета

### ГОДИШНО ОБЛАГАНЕ

Определяне размера на данъка

**Чл. 48.** (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) (1) Размерът на данъка върху общата годишна данъчна основа се определя, като общата годишна данъчна основа по чл. 17 се умножи по данъчна ставка 10 на сто.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 31 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г.) Размерът на данъка върху годишната данъчна основа за доходите от стопанска дейност като едноличен търговец, както и за доходите от стопанска дейност по чл. 29а, се определя, като годишната данъчна основа по чл. 28, ал. 2 се умножи по данъчна ставка 15 на сто.

(3) От определените по ал. 1 и 2 данъци се приспада данъкът, авансово удържан и/или внесен през данъчната година за съответния данък.

(4) От определения по ал. 1 данък се приспада и удържаният, съответно внесен през данъчната година окончателен данък за доходи по чл. 37 на физическо лице, което за данъчната година се смята за местно физическо лице.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г., отм., бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.).

(6) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г., изм., бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2014 г., бр. 12 от 2015 г.) Данъкът върху годишната данъчна основа за доходите от стопанска дейност като едноличен търговец се преотстъпва в размер до 60 на сто на лица, регистрирани като земеделски стопани, за годишната данъчна основа от дейност по производство на непреработена растителна и животинска продукция при условията на Закона за корпоративното подоходно облагане за преотстъпване на корпоративен данък, под формата на данъчно облекчение, представляващо държавна помощ за земеделски стопани.

(7) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г., доп., бр. 100 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г., изм., бр. 12 от 2015 г., бр. 22 от 2015 г., в сила от 1.01.2014 г.) Преотстъпването на данък по ал. 6, представляващо държавна помощ за земеделски стопани, не се прилага по отношение на:

1. лице, което е предприятие в затруднено положение;
2. лице, което е голямо предприятие;
3. физическо лице, извършващо стопанска дейност по чл. 29а;
4. лице, което не е изпълнило решение на Европейската комисия за възстановяване на получена неправомерна и несъвместима държавна помощ и не е възстановило изцяло помощта;
5. инвестиции в напояване.

(8) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) Данъкът по ал. 1 и 2 след приспаданията по ал. 3 - 5 се закръглява към всеки пълен лев.

Годишен данък за доходи от трудови правоотношения

**Чл. 49.** (1) (Доп. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) Работодателят до 31 януари на следващата данъчна година изчислява годишната данъчна основа по чл. 25, ал. 1 и 3, намалена по реда на ал. 3, и определя годишния размер на данъка, когато към 31 декември на данъчната година той е работодател по основното трудово правоотношение на работника или служителя.

(2) Когато работникът или служителят през данъчната година има или е имал трудов договор за допълнителен труд при друг работодател или е имал основно трудово правоотношение при друг работодател, работодателят по ал. 1 включва придобития при другия работодател доход при изчисляване на годишната данъчна основа и определя годишния размер на данъка, ако работникът/служителят му предостави служебна бележка по чл. 45 от другия работодател.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) Годишната данъчна основа по чл. 25, ал. 1 и 3 се намалява с годишния размер на:

1. данъчните облекчения по чл. 19 и 22, когато сумите са удържани от работодателя при изплащане на дохода от трудово правоотношение;

2. (изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г.) данъчните облекчения по чл. 18, 20, 22в и 22г.

(4) Алинея 3 се прилага, когато работникът/служителят предостави на работодателя в срок от 30 ноември до 31 декември на данъчната година следните документи:

1. копие на валидно решение на ТЕЛК/НЕЛК - за данъчното облекчение по чл. 18;

2. копия на договорите със застрахователното/осигурителното дружество - за данъчното облекчение по чл. 19;

3. копия на документите, удостоверяващи направените вноски - за данъчното облекчение по чл. 20;

4. (отм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.);

5. копия на документи, удостоверяващи, че надареното лице е от изброените в чл. 22 и че предметът на дарението е получен - за данъчното облекчение по чл. 22;

6. (нова – ДВ, бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г.) декларация по чл. 22в, ал. 8, включително приложенията към нея – за данъчното облекчение по чл. 22в;

7. (нова – ДВ, бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г.) копие от валидно решение на ТЕЛК/НЕЛК и декларация по чл. 22г, ал. 7, включително приложенията към нея – за данъчното облекчение по чл. 22г.

(5) Когато определеният годишен размер на данъка е по-висок от размера на удържания от работника/служителя през годината данък, разликата се удържа от лицето до 31 януари на следващата година.

(6) Когато определеният годишен размер на данъка е по-нисък от размера на авансово удържания данък, работодателят до 31 януари на следващата година възстановява разликата на лицето.

(7) (Изм. – ДВ, бр. 95 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г.) Възстановената сума по ал. 6 се прихваща от работодателя последователно от следващи вноски към държавния бюджет за данъци върху доходите от трудови правоотношения на лицето или на други лица.

(8) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) При определянето на годишната данъчна основа и на годишния данък по реда на предходните алинеи не се включват доходите от трудови правоотношения по § 1, т. 26, буква "и" от допълнителните разпоредби.

## **Глава единадесета**

### **ДЕКЛАРИРАНЕ**

#### **Раздел I**

#### **Годишна данъчна декларация**

Задължение за подаване на годишна данъчна декларация

**Чл. 50.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) Местните физически лица подават годишна данъчна декларация по образец за:

1. придобитите през годината доходи, подлежащи на облагане с данък върху общата годишна данъчна основа и с данък върху годишната данъчна основа по чл. 28;

2. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) доходите, подлежащи на облагане с патентен данък по реда на Закона за местните данъци и такси;

3. (изм. - ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) придобитите през годината от източник в чужбина доходи от:

а) дивиденди;

б) ликвидационни дялове;

в) доходи по чл. 38, ал. 5, т. 2, ал. 8 и ал. 13;

4. притежаваните акции и дялови участия в дружества, място на стопанска дейност, определена база и недвижима собственост в чужбина;

5. (нова - ДВ, бр. 99 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) предоставените/получените парични заеми, както следва:

а) непогасената част от предоставените парични заеми през данъчната година, ако размерът им общо надхвърля 10 000 лв.;

б) непогасените към края на данъчната година остатъци от предоставени през същата и през предходните пет данъчни години парични заеми, ако размерът на тези остатъци общо надхвърля 40 000 лв.;

в) непогасената част от получените парични заеми през данъчната година, ако размерът им общо надхвърля 10 000 лв., с изключение на получените кредити, предоставени от кредитни институции по смисъла на Закона за кредитните институции;

г) непогасените към края на данъчната година остатъци от получени през същата и през предходните пет данъчни години парични заеми, с изключение на получените кредити, предоставени от кредитни институции по смисъла на Закона за кредитните институции, ако размерът на тези остатъци общо надхвърля 40 000 лв.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., доп., бр. 99 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) Чуждестранните физически лица подават годишна данъчна декларация по ал. 1 за доходите по ал. 1, т. 1 и 2 и в случаите по чл. 37а.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) Местните и чуждестранните физически лица, придобили доходи от трудови правоотношения по § 1, т. 26, букви "е" и "и" от допълнителната разпоредба, подават годишна данъчна декларация по ал. 1 за тези доходи.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) Към годишната данъчна декларация по ал. 1 се прилагат служебните бележки по чл. 45.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) Местните физически лица прилагат към годишната данъчна декларация по ал. 1 удостоверения за размера на внесените в чужбина данък и задължителни осигурителни вноски, издадени от компетентните власти на другата държава.

(6) (Нова - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) За доходи от източник в чужбина, при облагането на които съгласно действаща данъчна спогодба се прилага метод за избягване на двойното данъчно облагане "освобождаване с прогресия", местните физически лица могат да не представят удостоверение за размера на внесения данък по ал. 5.

(7) (Нова - ДВ, бр. 113 от 2007 г., доп., бр. 31 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г.) Лицата, извършващи стопанска дейност като търговци по смисъла на Търговския закон, включително едноличните търговци, както и физическите лица в случаите по чл. 29а, декларират с годишната данъчна декларация по ал. 1 дължимите и внесените данъци върху разходите по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане.

(8) (Нова - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) Годишната данъчна декларация по ал. 1 за доходите на малолетните, непълнолетните и поставените под запрещение физически лица се подава от родителите, съответно настойниците или попечителите.

## Подаване на годишен отчет за дейността

**Чл. 51.** (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 31 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г.) Лицата, извършващи стопанска дейност като търговци по смисъла на Търговския закон, включително едноличните търговци, както и физическите лица в случаите по чл. 29а, заедно с годишната данъчна декларация представят и годишен отчет за дейността.

(2) Годишен отчет за дейността не подават лицата по ал. 1, за които са изпълнени едновременно следните условия:

1. не са извършвали дейност през данъчната година;
2. не са отчетели за данъчната година приходи или разходи съгласно счетоводното законодателство.

## Освобождаване от задължение за подаване на годишна данъчна декларация

**Чл. 52.** (1) (Предишен текст на чл. 52 - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) Не са задължени да подават годишна данъчна декларация лицата, които са получили само:

1. (изм. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г., бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) доходи от трудови правоотношения, когато към 31 декември на данъчната година лицето има работодател по основно трудово правоотношение и той е определил годишния размер на данъка за всички придобити през данъчната година доходи от трудови правоотношения и пълният размер на данъка за данъчната година е удържан до 31 януари на следващата година, и/или

2. (нова - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) доходи от трудови правоотношения, когато към 31 декември на данъчната година лицето няма работодател по основно трудово правоотношение или има такъв, но той не е определил годишен размер на данъка за всички придобити през данъчната година доходи от трудови правоотношения, ако са изпълнени едновременно следните условия:

- а) данъкът върху общата годишна данъчна основа е равен на авансово удържания по чл. 42, и
- б) лицето не ползва данъчни облекчения по реда на чл. 23, и/или

3. (изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г., предишна т. 2, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) необлагаеми доходи, и/или

4. (доп. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., предишна т. 3, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) доходи, облагаеми с окончателен данък по чл. 38, с изключение на доходите по чл. 50, ал. 1, т. 3, и/или

5. (доп. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г., предишна т. 4, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) доходи на чуждестранни лица, обложени с окончателен данък, с изключение на случаите по чл. 37а.

(2) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г., изм., бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) Независимо от обстоятелствата по ал. 1 местните физически лица са задължени да подават годишна данъчна декларация в случаите по чл. 50, ал. 1, т. 4 - 5 и ал. 3.

## Срок за подаване на годишната данъчна декларация

**Чл. 53.** (1) Годишната данъчна декларация се подава до 30 април на годината, следваща годината на придобиване на дохода.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г.) Лицата, които подадат годишна данъчна декларация до 31 март на следващата година по електронен път, ползват отстъпка 5 на сто върху данъка за довносяне по годишната данъчна декларация, при условие че нямат подлежащи на принудително изпълнение публични задължения към момента на подаване на декларацията и данъкът за довносяне е внесен в срока по чл. 67, ал. 4.

(3) (Отм. – ДВ, бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г.).

(4) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г., отм., бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г.).



Място на подаване на годишната данъчна декларация

**Чл. 54.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) Годишната данъчна декларация се подава в териториалната дирекция на Националната агенция за приходите по постоянния адрес на физическото лице, включително на едноличния търговец, носител на задължението за данъка.

(2) (Нова - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) В случаите по чл. 50, ал. 8 годишната данъчна декларация се подава в териториалната дирекция на Националната агенция за приходите по постоянния адрес на малолетното, непълнолетното или поставеното под запрещение физическо лице.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) Когато годишната данъчна декларация на чуждестранно физическо лице се подава чрез пълномощник с постоянен адрес в страната, подаването се извършва в териториалната дирекция на Националната агенция за приходите по постоянния адрес на пълномощника.

(4) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) Извън случаите по ал. 1 - 3 годишната данъчна декларация се подава в Териториалната дирекция - София, на Националната агенция за приходите.

## Раздел II

### Декларация за дължими данъци

**(Загл. изм. - ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.)**

Задължение за подаване на декларацията за дължими данъци

**Чл. 55.** (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) (1) Предприятията и самоосигуряващите се лица - платци на доходи, задължени да удържат и внасят данъци по реда на този закон, подават декларация по образец за дължимите данъци.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 23 от 2013 г., в сила от 8.03.2013 г.) Декларацията по ал. 1 се подава от физическото лице, придобило дохода, когато платецът на дохода не е задължен да удържа и внася данъка.

(3) В декларацията по ал. 1 не се посочва удържаният данък за доходи от трудови правоотношения, за които се подава информация по реда на чл. 73, ал. 6.

(4) (Нова - ДВ, бр. 100 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) Декларацията по ал. 1 не се подава от предприятия, за които се прилага схема за централизирано разплащане по Закона за публичните финанси на дължимите данъци по този закон.

Срок за подаване на декларацията за дължими данъци

**Чл. 56.** (Изм. и доп. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., изм., бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) Декларацията по чл. 55, ал. 1 се подава в сроковете за внасяне на дължимите данъци.

Място на подаване на декларацията за дължими данъци

**Чл. 57.** (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) Декларацията по чл. 55, ал. 1 се подава в териториалната дирекция на Националната агенция за приходите, в която подлежат на внасяне дължимите данъци.

Удостоверение за платен данък от чуждестранно физическо лице

**Чл. 58.** (Доп. - ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г.) (1) (Предишен текст на чл. 58, изм. и доп. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) Удостоверение по образец за внесен по реда на този закон данък от чуждестранно физическо лице се издава по искане на лицето. Искането се подава в териториалната дирекция на Националната агенция за приходите, в която е подадена или подлежи на подаване данъчната декларация по чл. 50 или по чл. 55.

(2) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) По искане на чуждестранното лице удостоверението за внесен данък върху общата годишна данъчна основа и/или за внесен данък върху годишната данъчна основа по чл. 28 се издава поотделно за отделните видове доходи по чл. 8 освен в случаите, когато доходът е реализиран

чрез определена база.

## **Раздел III**

**(Отм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.)**

### **Данъчна декларация за облагане с окончателен годишен (патентен) данък**

**Чл. 59.** (Отм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.).

**Чл. 60.** (Отм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.).

**Чл. 61.** (Отм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.).

## **Раздел IV**

### **Срокове и място за подаване на данъчни декларации за алтернативни данъци, дължими от едноличен търговец**

Задължение и срокове за подаване на данъчни декларации за алтернативни данъци, дължими от еднолични търговци

**Чл. 62.** За дейностите, облагани по чл. 26, ал. 5, едноличните търговци прилагат разпоредбите за деклариране на данъка на Закона за корпоративното подоходно облагане.

Място на подаване на данъчни декларации за алтернативни данъци, дължими от еднолични търговци

**Чл. 63.** Декларациите по чл. 62 се подават в териториалната дирекция на Националната агенция за приходите по постоянния адрес на физическото лице.

## **Раздел V**

### **Утвърждаване на образци**

Утвърждаване на образци

**Чл. 64.** (1) (Доп. - ДВ, бр. 31 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г., изм., бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г.) Образците на данъчните декларации и декларациите по чл. 29а, ал. 4, чл. 22в, ал. 8 и чл. 22г, ал. 7 по този закон се утвърждават със заповед на министъра на финансите.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г.).

(3) Образците на сметка за изплатени суми и на служебна бележка по този закон, както и на удостоверението по чл. 58 и справката по чл. 73, ал. 1, се утвърждават със заповед на министъра на финансите.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г.) Заповедите и образците по ал. 1 и 3 се обнародват в "Държавен вестник".

## **Глава дванадесета**

### **ВНАСЯНЕ НА ДАНЪЦИТЕ**

## **Раздел I**

### **Срокове и място за внасяне на данъци, удържани от платеща на дохода**

Срокове за внасяне на данъци, удържани от платеща на дохода

**Чл. 65.** (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., изм., бр. 19 от 2011 г., в сила от 8.03.2011 г., бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г., бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) Данъкът по чл. 46 за доходите по чл. 37, ал. 1, т. 1 -

9 и чл. 38, ал. 10 и 12 се удържа и внася от предприятието или от самоосигуряващото се лице - платец на дохода, в срок до края на месеца, следващ тримесечието на начисляването на дохода от предприятието или изплащането на дохода от самоосигуряващото се лице.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) Данъкът по чл. 46 за доходите по чл. 38, ал. 2 се удържа и внася от предприятието - платец на дохода, в срок до края на месеца, следващ тримесечието, през което е взето решението за разпределяне на дивидент.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г., бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) Данъкът по чл. 46 за доходите по чл. 38, ал. 3 се удържа и внася от предприятието - платец на дохода, в срок до края на месеца, следващ тримесечието, през което са начислени сумите.

(4) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) Данъкът по чл. 46 за доходите по чл. 38, ал. 4 се удържа и внася от предприятието - платец на дохода, в срок до края на месеца, следващ тримесечието, през което е начислен ликвидационният дял.

(5) Алинея 4 не се прилага за доходите от ликвидационни дялове в случаите на прехвърляне на имущество при преобразуване по реда на чл. 265 от Търговския закон, за които данъкът се внася по реда на чл. 67 от едноличния търговец, придобил дохода.

(6) Данъкът по чл. 46 за доходите по чл. 37, ал. 1, т. 10 - 12 и чл. 38, ал. 5 се внася по реда на чл. 67 от лицето, придобило дохода.

(7) (Доп. - ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г., изм., бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) Данъкът по чл. 46 за доходите по чл. 38, ал. 8 и 11 се удържа и внася от застрахователното/осигурителното дружество, когато то е местно лице, съответно от кооперацията, в срок до края на месеца, следващ тримесечието, през което доходът е придобит от физическото лице.

(8) Застрахователното/осигурителното дружество по ал. 7 установява частта на необлагаемите доходи по чл. 38, ал. 9 въз основа на писмена декларация, предоставена от физическото лице - носител на задължението за данъка.

(9) (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г., бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) Данъкът по чл. 46 за доходите по чл. 38, ал. 13 се удържа и внася от търговските банки и клоновете на чуждестранни банки в страната в срок до края на месеца, следващ месеца на придобиването на дохода.

(10) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г., изм., бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) Данъкът по чл. 46 за доходите по чл. 8, ал. 11 се удържа и внася от платеща на дохода в срок до края на месеца, следващ тримесечието на начисляването на дохода от местното юридическо лице, от едноличния търговец, от мястото на стопанска дейност или определената база в страната.

(11) (Предишна ал. 10, изм. - ДВ, бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г., бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) Данъкът, който работодателят е задължен да удържа по чл. 42, се внася до 25-о число на месеца, следващ месеца, през който данъкът е удържан или през който са направени частичните плащания в случаите по чл. 42, ал. 6. Работодателят по основното трудово правоотношение внася данъка по чл. 49, ал. 5 в срок до 25 февруари на следващата година.

(12) (Предишна ал. 11, изм. - ДВ, бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г., бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г., бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г., **бр. 95 от 2015 г.**, в сила от 1.01.2016 г.) Данъкът, който предприятията и самоосигуряващите се лица - платци на доходи, са задължени да удържат по чл. 43, ал. 4, чл. 44, ал. 4 и чл. 44а, ал. 1, се внася в срок до края на месеца, следващ тримесечието на придобиване на дохода.

(13) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г., изм., **бр. 95 от 2015 г.**, в сила от 1.01.2016 г.) Не се удържа и внася авансов данък по чл. 43, ал. 4, чл. 44, ал. 4 и чл. 44а, ал. 1 за доходи, придобити през четвъртото тримесечие на данъчната година, освен когато лицето, придобиващо дохода, писмено декларира пред предприятието или самоосигуряващото се лице - платец на дохода, че желае удържане на данък. В тези случаи удържаният данък се внася от платеща на дохода в срок до 31 януари на следващата година.

Място за внасяне на данъци, удържани от платеща на дохода

**Чл. 66.** (1) (Предишен текст на чл. 66 - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г., изм., **бр. 95 от 2015 г.**, в сила от 1.01.2016 г.) Данъкът по чл. 65 се внася в държавния бюджет по сметка на териториалната дирекция на Националната агенция за приходите по мястото на регистрация на платеща на дохода.

(2) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) Надвнесен данък или недължимо платени суми за данъци за доходи по чл. 37, ал. 1, т. 1 - 9 и чл. 38, придобити от чуждестранни физически лица, се възстановяват от териториалната дирекция на Националната агенция за приходите, в която подлежи на внасяне данъкът за дохода на лицето.

## **Раздел II**

### **Срокове и място за внасяне на данъци от лицето, придобило дохода**

Срокове за внасяне на данъци от лицето, придобило дохода

**Чл. 67.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) Когато платещът на дохода не е задължен да удържа и внася данъка, данъкът по чл. 43, 44 и 46 се внася от лицето, придобило дохода, в срок до края на месеца, следващ тримесечието на придобиване на дохода.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) Не се внася авансов данък по чл. 43, ал. 6 и чл. 44, ал. 3 за доходи, придобити през четвъртото тримесечие на данъчната година.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) Данъкът по чл. 46, определен към момента на замяната по чл. 38, ал. 5, се внася от лицето, придобило дохода, в срок до края на месеца, следващ тримесечието, през което е извършена последваща продажба или замяна на акциите и дяловете в приемащото/новоучреденото дружество, включително при последваща замяна на акциите или дяловете във връзка с преобразуване на търговски дружества.

(4) Дължимият данък по чл. 48 се внася до 30 април на годината, следваща годината на придобиване на дохода.

Място за внасяне на данъци от лицето, придобило дохода

**Чл. 68.** (1) (Изм. – ДВ, **бр. 95 от 2015 г.**, в сила от 1.01.2016 г.) Данъкът по чл. 43, 44, 46 и 48 се внася в държавния бюджет по сметка на териториалната дирекция на Националната агенция за приходите по постоянния адрес на местното физическо лице, включително на едноличния търговец.

(2) (Изм. – ДВ, **бр. 95 от 2015 г.**, в сила от 1.01.2016 г.) Данъкът по ал. 1 на чуждестранно лице, получило доходи чрез пълномощник с постоянен адрес в страната, се внася в държавния бюджет по сметка на териториалната дирекция на Националната агенция за приходите по постоянния адрес на пълномощника.

(3) (Изм. – ДВ, **бр. 95 от 2015 г.**, в сила от 1.01.2016 г.) Когато не може да се установи мястото за внасяне на данъка по реда на ал. 1 и 2, данъкът се внася в държавния бюджет по сметка на Териториалната дирекция на Националната агенция за приходите - София-град.

(4) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) Надвнесен данък или недължимо платени суми за данъци за доходи по чл. 37, ал. 1, т. 10 - 12 и чл. 38, придобити от чуждестранни физически лица, се възстановяват от териториалната дирекция на Националната агенция за приходите, в която подлежи на внасяне данъкът за дохода на лицето.

## **Раздел III**

**(Отм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.)**

### **Срокове и място за внасяне на окончателния годишен (патентен) данък**

**Чл. 69.** (Отм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.).

**Чл. 70.** (Отм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.).

## **Раздел IV**

### **Срокове и място за внасяне на алтернативни данъци от еднолични търговци**

Срокове за внасяне на алтернативни данъци от едноличните търговци

**Чл. 71.** За дейностите, облагани по чл. 26, ал. 5, едноличните търговци прилагат разпоредбите на Закона за корпоративното подоходно облагане относно сроковете за внасяне на данъка.

Място на внасяне на алтернативни данъци от еднолични търговци

**Чл. 72.** (Изм. – ДВ, бр. 95 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г.) Данъците по чл. 71 се внасят в държавния бюджет по сметка на териториалната дирекция на Националната агенция за приходите по постоянния адрес на физическото лице.

## **ЧАСТ ПЕТА**

### **ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ, ПРИЛОЖИМИ РАЗПОРЕДБИ НА ДРУГИ ЗАКОНИ И**

### **ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ДАНЪК, УДЪРЖАН В ДРУГА ДЪРЖАВА - ЧЛЕНКА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ**

**(Загл. изм. - ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г.)**

## **Глава тринадесета**

### **ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ**

Задължения за предоставяне на информация от платци на доходи

**Чл. 73.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., доп., бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г., изм., бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) Предприятията и самоосигуряващите се лица по смисъла на Кодекса за социално осигуряване - платци на доходи, изготвят справка по образец за изплатените през годината доходи:

1. по чл. 10, ал. 1, т. 3, 4 и 6, подлежащи на облагане с данък върху общата годишна данъчна основа;
2. по глава шеста, подлежащи на облагане с окончателен данък, с изключение на подлежащите на деклариране по реда на чл. 142, ал. 5 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;
3. от прехвърляне на права или имущество, с изключение на тези по чл. 13, ал. 1, т. 3;
4. (изм. – ДВ, бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г.) по чл. 13, ал. 1, т. 3, 7, 9, 20, 21 и 24, в случаите, когато годишният размер на съответния доход, изплатен на физическо лице, превишава 5000 лв.

(2) (Нова - ДВ, бр. 113 от 2007 г., изм., бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) При преобразуване или прехвърляне на предприятие справка по ал. 1 се изготвя от правоприемника.

(3) (Нова - ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., изм., бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г., доп., бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) Доходите по чл. 38, ал. 1, т. 2 се включват в справка по ал. 1 за данъчната година, през която е взето решението за разпределяне на дивидента, за данъчната година на начисляване на сумите - в случаите на скрито разпределение на печалбата, или за данъчната година на начисляване на ликвидационния дял. В случаите на продажба, замяна или друго възмездно прехвърляне на права или имущество по чл. 33, ал. 3 доходите се включват в справка по ал. 1 за данъчната година на прехвърлянето.

(4) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 113 от 2007 г., предишна ал. 3, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., доп., бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) Справка по ал. 1 се предоставя в срок до 30 април на следващата година на териториалната дирекция на Националната агенция за приходите по мястото на регистрация на платца на дохода. При прекратяване с ликвидация или с обявяване в несъстоятелност на предприятие справка по ал. 1

се предоставя в сроковете и по реда за подаване на данъчната декларация по чл. 162 от Закона за корпоративното подоходно облагане.

(5) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 113 от 2007 г., предишна ал. 4, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., изм., бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) Когато лицата по ал. 1 са изплатили през данъчната година доходи на повече от 5 физически лица, справката по ал. 1 се предоставя само на електронен носител във формат и по ред, одобрени със заповед на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите.

(6) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 113 от 2007 г., предишна ал. 5, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г.) Работодателите периодично предоставят информация за изплатените доходи по трудови правоотношения и за данъка, удържан върху тези доходи. Министърът на финансите издава наредба за съдържанието, начина и реда за предоставяне и съхраняване на данните.

Задължение за предоставяне на информация за целите на автоматичния обмен

**Чл. 73а.** (Нов – ДВ, бр. 109 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) (1) Предприятията и самоосигуряващите се лица по смисъла на Кодекса за социално осигуряване – платци на доходи, предоставят на Националната агенция за приходите информация за доходите от наем или друго възмездно предоставяне за ползване на недвижимо имущество, както и за доходите по чл. 37, ал. 1, т. 9, начислени и/или изплатени в полза на физически лица, местни на друга държава – членка на Европейския съюз. Информацията се предоставя веднъж годишно с декларацията по чл. 55, ал. 1, подавана за четвъртото тримесечие на годината.

(2) Пенсионноосигурителните дружества по глава девета, раздел II от Кодекса за социално осигуряване предоставят на Националната агенция за приходите информация за пенсиите, начислени и/или изплатени в полза на физически лица, местни на друга държава – членка на Европейския съюз. Информацията се предоставя по електронен път в срок до 30 април на годината, следваща годината на начисляване и/или изплащане на доходите, във формат, утвърден със заповед на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите, която се обнародва в "Държавен вестник".

(3) Застрахователите по смисъла на Кодекса за застраховането предоставят на Националната агенция за приходите информация за доходите по чл. 143з, ал. 1, т. 3 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. Информацията се предоставя по електронен път в срок до 30 април на годината, следваща годината на начисляване и/или изплащане на доходите, във формат, утвърден със заповед на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите, която се обнародва в "Държавен вестник".

(4) В справката по чл. 73, ал. 1 не се включват доходите, изплатени на физически лица, местни на друга държава – членка на Европейския съюз, за които се предоставя информация по реда на ал. 1 – 3.

(5) Работодателите предоставят на Националната агенция за приходите информация за доходите по трудови правоотношения, начислени и/или изплатени в полза на физически лица, местни на друга държава – членка на Европейския съюз. Информацията се предоставя в срок до 30 април на годината, следваща годината на начисляване и/или изплащане на доходите, по ред, начин и във формат, определени със заповед на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите, която се обнародва в "Държавен вестник".

(6) При преобразуване или прехвърляне на предприятие информацията по ал. 1 – 5 се изготвя и предоставя от правоприемника. При прекратяване с ликвидация или с обявяване в несъстоятелност информацията по ал. 1 – 5 се предоставя в сроковете и по реда за подаване на данъчната декларация по чл. 162 от Закона за корпоративното подоходно облагане.

(7) Когато платецът на доходите не е предприятие или самоосигуряващо се лице, информацията по ал. 1 се предоставя от чуждестранното физическо лице, местно на друга държава – членка на Европейския съюз.

Задължения за предоставяне на информация от държавни органи

**Чл. 74.** (1) Министерството на вътрешните работи при поискване от органите по приходите предоставя необходимата информация за установяване дали едно лице е местно или чуждестранно съгласно глава първа.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.) Министерството на регионалното развитие и благоустройството ежегодно до 15 декември предоставя на Националната агенция за приходите актуални данни за населението по настоящ адрес, обобщени по населени места.

## **Глава четринадесета**

### **ПРИЛОЖИМИ РАЗПОРЕДБИ НА ДРУГИ ЗАКОНИ**

Приоритетно прилагане на данъчна спогодба или друг международен договор

**Чл. 75.** Когато в данъчна спогодба или в друг международен договор, ратифициран от Република България, обнародван и влязъл в сила, се съдържат разпоредби, различни от разпоредбите на този закон, прилагат се разпоредбите на съответната данъчна спогодба или договор.

Данъчен кредит

**Чл. 76.** (1) Извън случаите по чл. 75 при определянето на данъка върху дохода местните физически лица ползват данъчен кредит за идентични или подобни чуждестранни данъци, наложени в чужбина от съответните компетентни органи.

(2) Лицата по ал. 1 ползват данъчен кредит за всички данъци върху дивиденди, лихви, авторски и лицензионни възнаграждения, възнаграждения за технически услуги и наеми, изплатени от източници в чужбина.

(3) Данъчният кредит по ал. 2 се определя за всяка държава и за всеки вид доход поотделно и се ограничава до сумата на българския данък върху доходите, който би бил дължим върху тези доходи с източник в чужбина, ако се прилагаше към местен доход.

(4) При необходимост министърът на финансите може да:

1. определя кои данъци са идентични или подобни на данъка върху доходите на физическите лица;
2. уточнява произхода и конкретния размер на местните или чуждестранните доходи, получени от съответен източник;
3. не признава ползването на данъчен кредит за онези чуждестранни данъци, с които кредитът е неправомерно увеличен.

Предотвратяване на отклонението от данъчно облагане

**Чл. 77.** При определяне на задълженията на лицата по този закон в случаите на сделки между свързани лица, на сделки, сключени при условия, чието изпълнение води до отклонение от данъчно облагане и прилагане на пазарни цени, трансфери, свързани с определена база, както и за лихви по финансов лизинг, се прилагат съответно разпоредбите за предотвратяване на отклонението от данъчно облагане от Закона за корпоративното подоходно облагане.

## **Глава петнадесета**

### **ПРИСПАДАНЕ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ДАНЪК, ПЛАТЕН В ДРУГА ДЪРЖАВА - ЧЛЕНКА**

#### **НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ**

(Загл. изм. - ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г.)

Приспадане на данък, удържан в друга държава - членка на Европейския съюз

**Чл. 78.** (1) Удържаният данък в Кралство Белгия, Република Австрия или във Великото Херцогство Люксембург за доходи от спестявания, изплатени от агент-платец на местни физически лица, с изключение на еднолични търговци, се приспада от дължимия данък върху общата годишна данъчна основа на лицето, определен в подадената годишна данъчна декларация по чл. 50.

(2) Ако след приспадането по ал. 1 има остатък, той се възстановява въз основа на искане в сроковете и по реда на глава шестнадесета от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(3) Към годишната данъчна декларация по ал. 1, съответно към искането по ал. 2, се прилага документ, удостоверяващ размера на дохода и удържания в държавата по ал. 1 данък, издаден от компетентните данъчни власти на тази държава.

Възстановяване на данък, удържан в друга държава - членка на

Европейския съюз (Загл. изм. - ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г.)

**Чл. 79.** (1) Физическо лице, с изключение на едноличните търговци, което не е имало задължение за подаване на декларация по чл. 50, има право да си възстанови удържания данък в Кралство Белгия, Република Австрия или във Великото Херцогство Люксембург за доходи от спестявания, изплатени от агент-платец.

(2) Възстановяването по ал. 1 се извършва въз основа на искане в сроковете и по реда на глава шестнадесета от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(3) Към искането по ал. 2 се прилага документ, удостоверяващ размера на дохода и удържания в държавата по ал. 1 данък, издаден от компетентните данъчни власти на тази държава.

## **ЧАСТ ШЕСТА**

### **АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

**Чл. 80.** (1) Лице, което не подаде в срок данъчна декларация по този закон, се наказва с глоба или имуществена санкция в размер до 500 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

(2) Лице, което не посочи или невярно посочи данни или обстоятелства в данъчна декларация, водещи до определяне на данъка в по-малък размер или до освобождаване от данък, се наказва с глоба или имуществена санкция в размер до 1000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

(3) При повторно нарушение глобата или имуществената санкция по ал. 1 е в размер до 1000 лв., а по ал. 2 е в размер до 2000 лв., освен ако лицето не подлежи на по-тежко наказание.

**Чл. 80а.** (Нов - ДВ, бр. 99 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) (1) Физическо лице, което, като е задължено, не декларира или невярно декларира информацията по чл. 50, ал. 1, т. 5, се наказва с глоба в размер 10 на сто от недекларираните суми.

(2) При повторно нарушение глобата по ал. 1 е в размер 15 на сто от недекларираните суми, ако лицето не подлежи на по-тежко наказание.

**Чл. 80б.** (Нов - ДВ, бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) (1) Физическо лице, което, като е задължено, не издаде документ по чл. 9, ал. 2 за придобитите от него доходи, се наказва с глоба в размер от 100 до 500 лв.

(2) За нарушенията по ал. 1 глобата се налага поотделно за всеки неиздаден документ.

(3) При повторно нарушение по ал. 1 глобата е в размер от 200 до 1000 лв.

**Чл. 81.** (1) (Предишен текст на чл. 81 - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) Лице - платец на доход, което, като е задължено, не удържи или не внесе в срок данък, се наказва с глоба или имуществена санкция в размер до 1000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

(2) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) При повторно нарушение по ал. 1 глобата или



имуществената санкция е в размер до 2000 лв.

**Чл. 81а.** (Нов - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) (1) Лице - платец на доход, което, като е задължено, не издаде и не предостави на лицето, придобило дохода, образците по чл. 45, ал. 1, 2, 4 и 7, се наказва с глоба или с имуществена санкция в размер до 250 лв., освен ако лицето не подлежи на по-тежко наказание. За нарушения, извършени за повече от едно физическо лице, глобата или имуществената санкция се налага поотделно за всяко физическо лице.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 глобата или имуществената санкция е в размер до 500 лв.

**Чл. 82.** (1) (Доп. – ДВ, бр. 109 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) За непредставяне или за несвоевременно представяне на информацията по чл. 73 и 73а, както и за посочване на неверни или непълни данни, се налага глоба или имуществена санкция в размер до 250 лв., освен ако лицето не подлежи на по-тежко наказание.

(2) За нарушения по ал. 1, извършени за повече от едно физическо лице, глобата или имуществената санкция се налага поотделно за всяко физическо лице.

(3) При повторно нарушение по ал. 1 глобата или имуществената санкция е в размер до 500 лв.

**Чл. 83.** (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) (1) Лице, което не изпълни задължението си по чл. 51, ал. 1 за представяне на годишен отчет за дейността или не го представи в срок, се наказва с глоба или с имуществена санкция в размер до 500 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 глобата или имуществената санкция е в размер до 1000 лв.

**Чл. 84.** (1) Работодател по основно трудово правоотношение, който не изпълни задължението си за определяне на годишния размер на данъка за доходи от трудови правоотношения, се наказва с глоба или имуществена санкция в размер до 500 лв.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 глобата или имуществената санкция е в размер до 1000 лв.

**Чл. 85.** (1) Нарушенията по този закон се установяват с акт на орган по приходите.

(2) Наказателните постановления се издават от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите или от оправомощено от него длъжностно лице.

(3) Актовете за установяване на нарушенията се съставят и наказателните постановления се издават, обжалват и изпълняват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

**Чл. 86.** За налагането на административни наказания се прилагат разпоредбите на Закона за административните нарушения и наказания.

## **ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

**§ 1.** По смисъла на този закон:

1. "България" или "страната" е Република България, а когато се употребява в географски смисъл, включва територията, върху която Република България упражнява своя държавен суверенитет, както и континенталния шелф и изключителната икономическа зона, в пределите на които Република България упражнява суверенни права в съответствие с международното право.

2. (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г.) "Постоянен адрес" е адресът по смисъла на § 1, т. 3 от допълнителната разпоредба на Закона за българските лични документи.

3. "Място на стопанска дейност" е място на стопанска дейност по смисъла на § 1, т. 5 от допълнителните разпоредби на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

4. "Определена база" е определена база по смисъла на § 1, т. 7 от допълнителните разпоредби на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

5. "Дивидент" е:

а) доход от акции;

б) доход от дялови участия, включително от неперсонифицирани дружества и от други права, третиран като доходи от акции;

в) скрито разпределение на печалбата.

6. "Ликвидационен дял" е:

а) ликвидационен дял по смисъла на Търговския закон, включително дела от имуществото, начислен на съдружник при прекратяване на събирателно или командитно дружество;

б) паричната равностойност на дела от имуществото, начислена на съдружник при прекратяване на членство в дружество;

в) полагащата се дялова вноска при прекратяване на членство в кооперация или при прекратяване на кооперация;

г) имуществото, прехвърлено при преобразуване чрез прехвърляне на имущество на едноличния собственик по реда на чл. 265 от Търговския закон;

д) доход с характер на дял по букви "а" - "г" при прекратяване на търговско дружество/кооперация или при прекратяване на членство в търговско дружество/кооперация в чужбина.

7. "Лихва" е доход от всякакъв вид вземания за дълг, независимо дали е гарантиран с ипотека или с клауза за участие в печалбата на длъжника, включително лихвите по депозити в банки и доходите (премиите) от бонове и облигации.

8. (Доп. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) "Франчайз", "факторинг", "скрито разпределение на печалбата", "авторски и лицензионни възнаграждения" и "възнаграждения за технически услуги" са съответните понятия по смисъла на Закона за корпоративното подоходно облагане.

9. "Пазарна цена" е пазарната цена по смисъла на § 1, т. 8 от допълнителните разпоредби на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

10. "Произведения на изкуството, предмети за колекции и антикварни предмети" са съответните понятия по смисъла на Закона за данък върху добавената стойност.

11. (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2007 г., бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г.) "Разпореждане с финансови инструменти" за целите на чл. 13, ал. 1, т. 3 са сделките:

а) (доп. – ДВ, бр. 109 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г., изм., **бр. 95 от 2015 г.**, в сила от 1.01.2016 г.) с дялове и акции на колективни инвестиционни схеми и на национални инвестиционни фондове, акции, права и държавни ценни книжа, извършени на регулиран пазар по смисъла на чл. 73 от Закона за пазарите на финансови инструменти; права за целите на изречение първо са ценните книжа, даващи право за записване на определен брой акции във връзка с взето решение за увеличаване на капитала;

б) сключени при условията и по реда на обратно изкупуване от колективни инвестиционни схеми, допуснати за публично предлагане в страната или в друга държава - членка на Европейския съюз, или в държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;

в) (нова – ДВ, бр. 109 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) сключени при условията и по реда на обратно изкупуване от национални инвестиционни фондове, допуснати за публично предлагане в страната; за обратно изкупуване се смята и разпределението на парични средства при ликвидация на национални инвестиционни фондове от затворен тип;

г) (предишна буква "в" - ДВ, бр. 109 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) сключени при условията и по реда на търгово предлагане по глава единадесета, раздел II от Закона за публичното предлагане на ценни книжа, или аналогични по вид сделки в друга държава - членка на Европейския съюз, или в държава - страна по

Споразумението за Европейското икономическо пространство.

12. (Изм. - ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г.) "Допълнително доброволно осигуряване" е осигуряването по част втора, дялове трети и четвърти от Кодекса за социално осигуряване, както и доброволното осигуряване, осъществявано съгласно законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, от институция, която извършва дейности, пряко свързани с пенсионното осигуряване или с осигуряването за професионална квалификация и безработица.

13. (Изм. - ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г.) "Доброволно здравно осигуряване" е осигуряването по глава трета от Закона за здравното осигуряване, както и дейността по доброволно здравно застраховане, осъществявана съгласно законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, от институция, която извършва дейност по доброволно (допълнително) здравно застраховане.

14. (Изм. - ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г.) "Застраховки "Живот" са видовете застраховки по раздел I, т. 1 и 3 от приложение № 1 към Кодекса за застраховането, сключвани от застрахователи, лицензирани съгласно Кодекса за застраховането, или от застрахователи със седалище в държава - членка на Европейския съюз, или в друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, извършващи дейност при условията на правото на установяване или на свободата на предоставяне на услуги.

15. "Доходи от инвестиции на техническите резерви" е разпределената от застраховател по партидите на застрахованите лица част от нетния финансов приход от инвестициите на средствата на математическия (премийния) резерв.

16. "Застрахователно обезщетение" е застрахователно обезщетение по смисъла на Кодекса за застраховането.

17. "Рента" е доход, който получава собственикът на земеделска земя за ползването ѝ от кооперация, регистрирана по Закона за кооперациите.

18. "Аренда" е доход, който арендодателят получава по силата на договор за аренда.

19. "Производствени дивиденди" са дивидентите, изплатени на член-кооператорите за произведената от тях и продадена на кооперацията продукция.

20. "Потребителски дивиденди" са дивидентите, разпределени за потребителски стоки, които член-кооператорите закупуват от кооперацията.

21. (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) "Непреработен продукт от селско стопанство" е всеки първичен продукт, получен от растенията и животните, който се използва в естествен вид, без да е подлаган на технологична обработка или преработка, в резултат на която да са настъпили физико-химични изменения в състава.

22. (Отм. - ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г.).

23. (Отм. - ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г.).

24. (Доп. - ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., изм., бр. 32 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) "Лечебни заведения" са лечебните заведения по Закона за лечебните заведения.

25. "Дарение за култура" е безвъзмездно предоставената помощ при условията и по реда на Закона за меценатството.

26. "Трудови правоотношения" са:

а) правоотношенията с работници и служители по Кодекса на труда;

б) (доп. - ДВ, бр. 61 от 2015 г., в сила от 1.11.2015 г.) правоотношенията с държавни служители и правоотношенията между министъра на отбраната и министъра на вътрешните работи или упълномощени от

тях длъжностни лица - от една страна, и служещите в съответните министерства - от друга, както и служебните правоотношения между началника на Националната служба за охрана, от една страна, и офицерите и сержантите – от друга;

в) (доп. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., изм., бр. 81 от 2012 г., в сила от 1.09.2012 г.) правоотношенията с членовете на Висшия съдебен съвет, главния инспектор и инспекторите в Инспектората към Висшия съдебен съвет, съдиите, прокурорите, следователите, административните ръководители и техните заместници в органите на съдебната власт, държавните съдебни изпълнители, съдиите по вписванията и съдебните служители по Закона за съдебната власт, включително с кандидатите за младши съдии и младши прокурори във връзка с получаването на възнаграждение за периода на обучението им, както и правоотношенията по Закона за Конституционен съд;

г) правоотношенията между Българската православна църква или друго регистрирано вероизповедание по Закона за вероизповеданията - от една страна, и нейните (неговите) служители с духовно звание - от друга страна;

д) (изм. - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) правоотношения с лица, получаващи доходи от изборни длъжности;

е) (изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) правоотношенията, свързани с наемане на работна сила от чуждестранно лице, когато трудът се полага на територията на страната, както и правоотношенията по наемане на работна сила на местно физическо лице от чуждестранно лице, когато трудът се полага извън територията на страната;

ж) (нова - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) правоотношенията между работодател по т. 27 и българско или чуждестранно физическо лице, когато тези правоотношения се установяват по договор за предоставяне на персонал между работодателя и трето лице;

з) (нова - ДВ, бр. 113 от 2007 г., доп., бр. 109 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) правоотношенията по договори за управление и контрол, включително с членовете на управителни и контролни органи на предприятия, извън случаите по чл. 37, ал. 1, т. 9;

и) (нова - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) правоотношенията, независимо от основанието за възникването им, със съдружници и член-кооператори, както и с акционери, притежаващи повече от 5 на сто от капитала на акционерното дружество, за полагане на личен труд в дружествата и кооперациите, в които те са съдружници, член-кооператори или акционери;

к) (нова - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) правоотношенията със специализантите, които получават възнаграждение по договор за обучение за придобиване на специалност от номенклатурата на специалностите, определени по реда на чл. 181, ал. 1 от Закона за здравето.

27. (Доп. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., изм., **бр. 95 от 2015 г.**, в сила от 1.01.2016 г.) "Работодател" е:

а) всяко местно лице, чуждестранно лице, извършващо дейност чрез място на стопанска дейност или определена база на територията на страната, както и търговско представителство по Закона за насърчване на инвестициите, което наема физически лица по трудови правоотношения или е страна по договор за предоставяне на персонал от чуждестранно лице;

б) дипломатическо представителство на друга държава, което е избрало да определя, да удържа и да внася данък за доходи от правоотношения по т. 26, сключени с местни физически лица, във връзка с извършваните от него функции в Република България; изборът се упражнява, като в срок до 31 декември на предходната година представителството уведоми компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите, че желае да удържа и да внася данък по реда на този закон за местния персонал; изборът се прилага за неопределен брой данъчни години без прекъсване и може да се прекратява, ако в срок до 30 ноември на предходната година дипломатическото представителство писмено уведоми за това компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите.

28. "Упражняване на занаят" е производството на изделия или предоставянето на услуги, осъществявани от

физическо лице, вписано в регистъра на занаятчиите, което не е регистрирано като едноличен търговец.

29. "Лица, упражняващи свободна професия" са: експерт-счетоводителите; консултантите; одиторите; адвокатите; нотариусите; частните съдебни изпълнители; съдебните заседатели; експертите към съда и прокуратурата; лицензираните оценители; представителите по индустриална собственост; медицинските специалисти; преводачите; архитектите; инженерите; техническите ръководители; дейците на културата, образованието, изкуството и науката; застрахователните агенти; други физически лица, за които са налице едновременно следните условия:

- а) осъществяват за своя сметка професионална дейност;
- б) не са регистрирани като еднолични търговци;
- в) са самоосигуряващи се лица по смисъла на Кодекса за социално осигуряване.

30. "Извънтрудови правоотношения" са правоотношенията извън тези по т. 26, 28 и 29, по силата на които се дължи постигането на определен резултат от физическо лице, което не е едноличен търговец.

31. "Интелектуална собственост" е собствеността върху произведения на науката, изкуството и литературата, включително кино- и телевизионни филми и записи за телевизионни или радиопредавания; върху патенти, търговски марки, промишлени образци и полезни модели, чертежи, планове, секретни формули и процеси, както и информация за промишлен, търговски или научен опит (ноу-хау).

32. (Изм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) "Собствен капитал на предприятието" във връзка с прилагането на чл. 33, ал. 11 е разликата между балансовата стойност на активите и балансовата стойност на пасивите на предприятието.

33. "Предприятие" е предприятие по смисъла на Закона за счетоводството, както и търговското представителство по Закона за насърчаване на инвестициите и осигурителната каса, създадена на основание чл. 8 от Кодекса за социално осигуряване.

34. "Данъчна спогодба" е:

- а) спогодба за избягване на двойното данъчно облагане на доходите;
- б) спогодба за избягване на двойното данъчно облагане на доходите и имуществата;
- в) спогодба за избягване на двойното данъчно облагане и предотвратяване на отклонението от облагане с данъци върху доходите;
- г) спогодба за избягване на двойното данъчно облагане и предотвратяване на отклонението от облагане с данъци върху доходите и имуществата;
- д) спогодби и договори за избягване на двойното данъчно облагане в областта на международния въздушен транспорт без оглед на това, дали посочените спогодби и договори са междудържавни или междуправителствени.

35. "Данъчен кредит" е правото при определените от този закон условия да се признае вече платен в чужбина данък върху печалбата или дохода от определения данък върху печалбата на данъчно задълженото лице от източници в страната и в чужбина.

36. "Повторно" е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизането в сила на наказателното постановление, с което нарушителят е наказан за същото по вид нарушение.

37. (Отм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.).

38. (Отм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.).

39. (Отм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.).

40. (Отм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.).

41. (Отм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.).

42. (Отм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.).

43. (Отм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.).

44. (Отм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.).

45. (Отм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.).

46. (Отм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.).

47. "Средно претеглена цена" е цената, която се определя по следната формула:

$$СПЦ = \frac{ЦП_1 \times БР_1 + ЦП_2 \times БР_2 + \dots + ЦП_n \times БР_n}{БР_1 + БР_2 + \dots + БР_n},$$

където:

СПЦ е средно претеглена цена;

ЦП<sub>1,2...n</sub> е цената на придобиване на съответния финансов актив;

БР<sub>1,2...n</sub> е броят на финансовите активи, придобити на цена ЦП<sub>1,2...n</sub>.

48. (Отм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.).

49. "Доходи от спестявания" са:

а) доходите, свързани с всякакъв вид вземания за дълг, независимо дали са гарантирани с ипотека или с клауза за участие в печалбата на длъжника, включително лихвите по депозити в банки, лихвите и отстъпките от облигации и бонове, както и доходите от продажба на облигации и бонове (премии и печалби); не се смятат за доход от спестявания неустойките за закъснели плащания;

б) доходите от лихви, реализирани или капитализирани при продажбата, възстановяването или обратното изкупуване на вземанията за дълг по буква "а";

в) доходите по букви "а" и "б", изплатени пряко или чрез агент-платец и разпределени от:

аа) колективна инвестиционна схема, лицензирана в друга държава членка;

бб) агент-платец, сертифициран в държавата членка, в която е установен, като приравнен на колективна инвестиционна схема;

вв) колективна инвестиционна схема, установена в трета държава;

г) доходите от продажба, възстановяване или обратно изкупуване на акции и дялове в лица по букви "аа", "бб" и "вв", при условие че тези лица инвестират пряко или косвено (чрез лица по букви "аа", "бб" и "вв") повече от 40 на сто от активите си във вземания за дълг по буква "а".

50. "Агент-платец" е всяко лице, извършващо стопанска дейност на територията на Кралство Белгия, Република Австрия и Великото Херцогство Люксембург, което изплаща доход от спестявания на местни физически лица по този закон, включително когато е посредник при изплащането на дохода.

51. (Нова - ДВ, бр. 113 от 2007 г.) "Недвижим жилищен имот" във връзка с прилагането на чл. 13, ал. 1, т. 1 е недвижим имот, който към момента на продажбата или замяната може да служи за задоволяване на жилищни нужди.

52. (Нова - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г., доп., бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) "Основно

трудово правоотношение" е трудовото правоотношение по т. 26, което е възникнало първо по време. При определяне на основното трудово правоотношение не се вземат предвид трудовите правоотношения по т. 26, буква "и".

53. (Нова - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) "Годишен отчет за дейността" е отчетът по чл. 20, ал. 4 от Закона за статистиката.

54. (Нова - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) "Морско лице" е физическо лице, заемащо длъжност по трудово правоотношение като член на екипажа на морски кораб, вписан в регистъра на корабите на държава - членка на Европейския съюз, независимо дали се намира на брега или на борда на кораба, притежаващо свидетелство за правоспособност и свидетелство за допълнителна и/или специална подготовка, придобито по реда на наредбата по чл. 87, ал. 1 от Кодекса на търговското корабоплаване.

55. (Нова - ДВ, бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) "Юрисдикции с преференциален данъчен режим" са тези по смисъла на Закона за корпоративното подоходно облагане.

56. (Нова - ДВ, бр. 31 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г., изм., бр. 100 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г., бр. 12 от 2015 г.) "Доход от стопанска дейност на физически лица" за целите на чл. 29а е доходът от дейността за производство на преработени или непреработени продукти от селско стопанство, с изключение на доходите от производство на декоративна растителност, на физическите лица, регистрирани като земеделски стопани, които не са търговци по смисъла на Търговския закон.

57. (Нова - ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) "Данъчна стойност" за целите на чл. 33, ал. 6, т. 10 е тази по смисъла на чл. 53, ал. 4 от Закона за корпоративното подоходно облагане.

58. (Нова - ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) "Депозитни сметки" са банкови сметки за съхранение на пари за определен срок срещу възнаграждение (лихва).

59. (Нова - ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) "Държавна парична награда за особени заслуги към българската държава и нацията" е държавната парична награда на лица за изключителните им постижения и цялостен принос в областта на културата, науката, образованието, отбраната и националната сигурност, здравеопазването, спорта и др., за укрепване и развитие на гражданското общество, демократичните институции и защитата на човешките права и свободи, за борба с бедствия и аварии, за опазване на околната среда и за проявена лична доблест, предоставена по реда на Закона за награждаване на лица за особени заслуги към българската държава и нацията.

60. (Нова – ДВ, бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2014 г., изм., бр. 22 от 2015 г., в сила от 1.01.2014 г.) "Предприятие в затруднено положение" за целите на чл. 48, ал. 7 е това по смисъла на Регламент (ЕС) № 702/2014 на Комисията от 25 юни 2014 г. относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1857/2006 на Комисията (ОВ, L 193/1 от 1 юли 2014 г.).

61. (Нова – ДВ, бр. 22 от 2015 г., в сила от 1.01.2014 г.) "Големи предприятия" са предприятия, които не отговарят на критериите, определени в приложение I на Регламент (ЕС) № 702/2014 на Комисията от 25 юни 2014 г. относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1857/2006 на Комисията.

§ 2. Този закон въвежда разпоредбите на Директива 90/434/ЕИО на Съвета относно общата схема за данъчно облагане, приложима спрямо сливанията, разделянията, прехвърлянията на активи и замените на акции по отношения на дружества от различни държави членки и Директива 2003/48/ЕО на Съвета относно данъчното облагане на доходи от спестявания под формата на лихвени плащания.

## **ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

§ 3. Законът за облагане доходите на физическите лица (обн., ДВ, бр. 118 от 1997 г., бр. 35 от 1998 г. - Решение

№ 6 на Конституционния съд от 1998 г., изм., бр. 71 и 153 от 1998 г., бр. 50, 103 и 111 от 1999 г., бр. 105 от 2000 г., бр. 110 от 2001 г., бр. 40, 45, 61 и 118 от 2002 г., бр. 42, 67, 95 и 112 от 2003 г., бр. 36, 37, 53, 70 и 108 от 2004 г., бр. 43, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17 и 63 от 2006 г.) се отменя.

**§ 4.** (1) Лице, което към 31 декември 2006 г. е основен работодател по смисъла на отменения Закон за облагане доходите на физическите лица, преизчислява по реда на същия закон окончателно данъка върху доходите от трудови и приравнени по тях правоотношения на годишна база до 31 януари 2007 г.

(2) За разликата в данъка във връзка с преизчисляването по ал. 1 се прилага чл. 49, ал. 5, 6 и 7.

(3) Работодателите по смисъла на отменения Закон за облагане доходите на физическите лица издават служебната бележка по чл. 38 на същия закон за доходи от трудови правоотношения, получени през 2006 г.

**§ 5.** За облагаем доход от трудови правоотношения по смисъла на този закон, начислен, но неизплатен до влизането в сила на този закон, размерът на дължимия авансов данък при окончателното изплащане на дохода се определя по чл. 42, ал. 3.

**§ 6.** (1) Доходите, получени до влизането в сила на този закон, различни от доходи от трудови правоотношения, и подлежащи на облагане по отменения Закон за облагане доходите на физическите лица, за които датата на придобиване на дохода по този закон е след 1 януари 2007 г., се приспадат при определяне на облагаемия доход по този закон.

(2) Частта от облагаемите доходи, които на основание чл. 22, ал. 2 от отменения Закон за облагане доходите на физическите лица не са участвали при определяне на данъчната основа по смисъла на същия закон, се декларират като облагаем доход по този закон през следващите данъчни години до изчерпване на остатъка от годините по чл. 22, ал. 2 от отменения Закон за облагане доходите на физическите лица.

**§ 7.** (1) Доходите, получени през 2006 г. и подлежащи на деклариране по реда на отменения Закон за облагане доходите на физическите лица, се декларират до 15 април 2007 г. с подаване на годишната данъчна декларация по чл. 41 от същия закон.

(2) Предприятията, изплатили през 2006 г. на физически лица доходи, различни от доходи от трудови правоотношения и пенсии, подават справка по чл. 57 от отменения Закон за облагане доходите на физическите лица в срок до 15 април 2007 г.

**§ 8.** (1) Дължимият данък за доходи, получени през 2006 г., се внася в сроковете и по реда на отменения Закон за облагане доходите на физическите лица.

(2) За внесения данък по ал. 1 се ползва отстъпка при условията, по реда и в размера, определени с отменения Закон за облагане доходите на физическите лица.

**§ 9.** Образците на годишна данъчна декларация за 2006 г. и справка за 2006 г. по чл. 57 от отменения Закон за облагане доходите на физическите лица се утвърждават в срок до 10 януари 2007 г. със заповед на министъра на финансите, която се обнародва в "Държавен вестник".

**§ 9а.** (Нов – ДВ, бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г.) Доходите от дейността на физическите лица, регистрирани като тютюнопроизводители и земеделски производители, включително извършващите дейност като еднолични търговци, за производство на непреработена растителна и животинска продукция, с изключение на доходите от производство на декоративна растителност, изплатени през 2014 г. под формата на държавни помощи, субсидии и друго подпомагане от Европейския фонд за гарантиране на земеделието, от Европейския фонд за развитие на селските райони и от държавния бюджет, не се включват в облагаемия доход по чл. 26 и 29 и не подлежат на облагане с данък, когато са за 2009 г. или за предходни години. Тези доходи се декларират в годишната данъчна декларация по чл. 50 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица за 2014 г.



**§ 96.** (Нов – ДВ, бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г.) Разпоредбите на чл. 53 се прилагат и при декларирането на доходите за 2014 г. в годишната данъчна декларация по чл. 50.

**§ 10.** (В сила от 24.11.2006 г.) Образците на сметката за изплатени суми и служебната бележка по чл. 45, ал. 4, на удостоверение по чл. 58 и на данъчната декларация по чл. 59, ал. 1 се утвърждават в срок до 31 декември 2006 г. със заповеди на министъра на финансите. Образците и заповедите се обнародват в "Държавен вестник".

**§ 10а.** (Нов - ДВ, бр. 41 от 2009 г., в сила от 1.07.2009 г.) (1) Лицата с определени с валидно решение на компетентен орган вид и степен на увреждане 50 и над 50 на сто ползват данъчното облекчение за лица с намалена работоспособност по реда на този закон.

(2) Лицата, на които до 31 декември 2009 г. пожизнено е определена степен на трайно намалена работоспособност по реда на Закона за здравето, и лицата, които са с пожизнено определена степен на трайно намалена работоспособност по силата на § 3 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за здравето, се смятат с пожизнено определени вид и степен на увреждане.

(3) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) Лицата с намалена работоспособност 50 и над 50 на сто, установена след навършване на възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68 от Кодекса за социално осигуряване, както и лицата, навършили възраст за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68 от Кодекса за социално осигуряване, в срока на решението на ТЕЛК (НЕЛК), ползват данъчно облекчение за лица с намалена работоспособност по реда на този закон, независимо от определения в експертното решение срок.

**§ 10б.** (Нов - ДВ, бр. 49 от 2010 г., в сила от 1.07.2010 г.) В облагаемия доход по трудови правоотношения не се включват изплатените възнаграждения съгласно § 22о, т. 1 от преходните и заключителните разпоредби на Кодекса за социално осигуряване.

**§ 11.** В Кодекса за социално осигуряване (обн., ДВ, бр. 110 от 1999 г., бр. 55 от 2000 г. - Решение № 5 на Конституционния съд на РБ от 2000 г., изм., бр. 64 от 2000 г., бр. 1, 35 и 41 от 2001 г., бр. 1, 10, 45, 74, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 42, 67, 95, 112 и 114 от 2003 г., бр. 12, 38, 52, 53, 69, 70, 112 и 115 от 2004 г., бр. 38, 39, 76, 102, 103, 104 и 105 от 2005 г., бр. 17, 30, 34, 56, 57, 59, 68 и 82 от 2006 г.) навсякъде думите "Закона за облагане доходите на физическите лица" се заменят със "Закона за данъците върху доходите на физическите лица".

**§ 12.** В Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и препарати (обн., ДВ, бр. 10 от 2000 г.; изм., бр. 91 от 2002 г., бр. 86 и 114 от 2003 г., бр. 100 и 101 от 2005 г., бр. 30 и 34 от 2006 г.) в § 1, т. 17 от допълнителната разпоредба думите "Закона за облагане доходите на физическите лица" се заменят със "Закона за данъците върху доходите на физическите лица".

**§ 13.** В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34 и 59 от 2006 г.) в чл. 42, ал. 1 и 3 и § 19г, ал. 5 от преходните и заключителните разпоредби думите "Закона за облагане доходите на физическите лица" се заменят със "Закона за данъците върху доходите на физическите лица".

**§ 14.** В Закона за интеграция на хората с увреждания (обн., ДВ, бр. 81 от 2004 г.; изм., бр. 28, 88, 94, 103 и 105 от 2005 г., бр. 18, 30, 33, 37 и 63 от 2006 г.) в чл. 40, ал. 3 и чл. 41 думите "Закона за облагане доходите на физическите лица" се заменят със "Закона за данъците върху доходите на физическите лица".

**§ 15.** В Закона за някои права на лицата, които са били президенти на Република България (ДВ, бр. 59 от 2003

г.) в чл. 2, ал. 2 думите "Закона за облагане доходите на физическите лица" се заменят със "Закона за данъците върху доходите на физическите лица".

§ 16. В Закона за семейни помощи за деца (обн., ДВ, бр. 32 от 2002 г.; изм., бр. 120 от 2002 г., бр. 112 от 2003 г., бр. 69 от 2004 г., бр. 105 от 2005 г., бр. 21, 30, 33 и 68 от 2006 г.) в § 1, т. 2 от допълнителните разпоредби думите "Закона за облагане доходите на физическите лица" се заменят със "Закона за данъците върху доходите на физическите лица".

§ 17. В Закона за местните избори (обн., ДВ, бр. 66 от 1995 г.; попр., бр. 68 от 1995 г.; бр. 85 от 1995 г. - Решение № 15 на Конституционния съд от 1995 г.; изм., бр. 33 от 1996 г.; бр. 22 от 1997 г. - Решение № 4 на Конституционния съд от 1997 г.; изм., бр. 11 и 59 от 1998 г., бр. 69 и 85 от 1999 г., бр. 29 от 2000 г., бр. 24 от 2001 г., бр. 45 от 2002 г., бр. 69 и 93 от 2003 г., бр. 28 от 2005 г., бр. 17, 24, 30 и 69 от 2006 г.) в чл. 33, ал. 2 думите "Закона за облагане доходите на физическите лица" се заменят със "Закона за данъците върху доходите на физическите лица".

§ 18. В Закона за избиране на народни представители (обн., ДВ, бр. 37 от 2001 г.; бр. 44 от 2001 г. - Решение № 8 на Конституционния съд от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 28, 32 и 38 от 2005 г., бр. 24, 30 и 63 от 2006 г.) в чл. 15а думите "Закона за облагане доходите на физическите лица" се заменят със "Закона за данъците върху доходите на физическите лица".

§ 19. В Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (обн., ДВ, бр. 105 от 2005 г.; изм., бр. 30, 33, 34, 59, 63, 73, 82 и 86 от 2006 г.) в чл. 178, ал. 2, т. 1 думите "Закона за облагане доходите на физическите лица" се заменят със "Закона за данъците върху доходите на физическите лица".

§ 20. В Закона за избиране на президент и вицепрезидент на републиката (обн., ДВ, бр. 82 от 1991 г.; изм., бр. 98 от 1991 г., бр. 44 от 1996 г., бр. 59 от 1998 г., бр. 24, 80 и 90 от 2001 г., бр. 45 от 2002 г., бр. 28 от 2005 г., бр. 24 и 63 от 2006 г.) в чл. 10л, ал. 3 думите "Закона за облагане доходите на физическите лица" се заменят със "Закона за данъците върху доходите на физическите лица".

§ 21. Законът влиза в сила от 1 януари 2007 г., с изключение на § 10, който влиза в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".

Законът е приет от 40-то Народно събрание на 9 ноември 2006 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

---

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на

Закона за данъците върху доходите на физическите лица

(ДВ, бр. 113 от 2007 г., в сила от 1.01.2008 г.)

§ 48. (1) С окончателен данък по чл. 38, ал. 8 се облага бруtnата сума на облагаемите доходи от застраховки "Живот", придобити на датата на изменение на застрахователния договор, за който е ползвано данъчно облекчение по реда на отменения Закон за облагане доходите на физическите лица, (обн., ДВ, бр. 118 от 1997 г., бр. 35 от 1998 г. - Решение № 6 на Конституционния съд от 1998 г.; изм., бр. 71 и 153 от 1998 г., бр. 50, 103 и 111 от 1999 г., бр. 105 от 2000 г., бр. 110 от 2001 г., бр. 40, 45, 61 и 118 от 2002 г., бр. 42, 67, 95 и 112 от 2003 г., бр. 36, 37, 53, 70 и 108 от 2004 г., бр. 43, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 63 и 102 от 2006 г.; отм., бр. 95 от 2006 г.), в договор, за който не може да се ползва данъчно облекчение по чл. 19.

(2) Не се облагат с окончателен данък доходите по чл. 38, ал. 8, съответстващи на частта от вноските/премиите, за които не е ползвано данъчно облекчение по отменения Закон за облагане доходите на физическите лица.

§ 49. Предвидените в закона облекчения за трайно намалена работоспособност се ползват пожизнено, когато срокът в експертното решение на ТЕЛК/НЕЛК не е изтекъл към 31 декември 2004 г. и лицето е навършило

65-годишна възраст преди тази дата или в срока на експертното решение.

§ 50. (1) Доходите по чл. 33, ал. 3, за които датата на прехвърляне на собствеността е преди 1 януари 2007 г., се смятат за придобити на датата, определена в чл. 11, ал. 1.

(2) Доходите по чл. 33, ал. 11, за които датата на съдебното решение за прехвърляне е преди 1 януари 2007 г., се смятат за придобити на датата, определена в чл. 11, ал. 1.

§ 51. (1) За задълженията за окончателен годишен (патентен) данък, възникнали до 31 декември 2007 г. включително, се прилагат разпоредбите на Закона за данъците върху доходите на физическите лица или на отменения Закон за облагане доходите на физическите лица, като установяването, обезпечаването и събирането се извършват по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс от органите на Националната агенция за приходите.

(2) Започналите към 31 декември 2007 г. производства по установяване, обезпечаване и събиране на задължения за окончателен годишен (патентен) данък се довършват от органите на Националната агенция за приходите.

§ 52. Законът влиза в сила от 1 януари 2008 г.

**ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ за Закона за изменение и допълнение на**

**Закона за данъците върху доходите на физическите лица**

(ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г.)

§ 19. В справката по чл. 73, ал. 1 за изплатени доходи на физически лица за данъчната 2008 г. се включват и изплатените през същата година доходи по чл. 38, ал. 1, когато тези доходи не са включени в справка за предходни данъчни години.

.....  
**ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

**към Закона за изменение и допълнение на Закона за данъците върху доходите на физическите лица**

(ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., доп., бр. 99 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г.,

изм., бр. 100 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.)

§ 24. Когато доход по § 1, т. 26, буква "и" от допълнителните разпоредби е начислен, но неизплатен до 31 декември 2009 г., размерът на дължимия авансов данък се определя по реда на чл. 42 на базата на месечната данъчна основа, определена от изплатения през съответния месец доход.

§ 25. Член 51 се прилага и по отношение на годишния отчет за дейността за 2009 г. Годишни финансови отчети за 2009 г. и одиторски доклади към тях не се подават в Националната агенция за приходите.

§ 26. Преотстъпването на данък по чл. 48, ал. 6 се прилага след постановяване на положително решение от Европейската комисия за съвместимост с правилата в областта на държавните помощи. При условие че Европейската комисия постанови положително решение до 31 март 2011 г., преотстъпването може да се приложи и за 2010 г. Преотстъпване на авансови вноски за данъка на земеделските производители не се допуска до датата на положителното решение на Европейската комисия.

§ 27. Администратор на държавната помощ по чл. 48, ал. 6 е министърът на земеделието и храните. Министърът на земеделието и храните уведомява Европейската комисия по реда и процедурите, установени в Закона за държавните помощи.

§ 28. (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) Данъчното облекчение по чл. 48, ал. 6 може да се ползва до 31 декември 2013 г., включително за данъка върху годишната данъчна основа по чл. 28 за 2013 г.

§ 29. Авансовият данък за доходи от трудови правоотношения на морски лица, начислени след 31 декември

2009 г. за предходни данъчни години, се определя по реда на чл. 42, ал. 4, в сила към датата на начисляване на дохода.

§ 29а. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) С годишната данъчна декларация по чл. 50 за 2009 г. се декларират и паричните заеми по чл. 50, ал. 1, т. 5.

.....

#### ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за данъците върху доходите на физическите лица

(ДВ, бр. 31 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г.)

§ 15. Доходите от дейността на физическите лица, регистрирани като тютюнопроизводители и земеделски производители, включително извършващите дейност като еднолични търговци, за производство на непреработена растителна и животинска продукция, с изключение доходите от производство на декоративна растителност, изплатени през 2010 г. под формата на държавни помощи, субсидии и друго подпомагане от Европейския фонд за гарантиране на земеделието, Европейския фонд за развитие на селските райони и държавния бюджет, не се включват в облагаемия доход по чл. 29 и чл. 26 и не подлежат на облагане с данък, когато са за 2009 г. или за предходни години. Тези доходи се декларират в годишната данъчна декларация по чл. 50 за 2010 г., като в Приложение 3 и 3а, Част 1, Таблица 1 се посочват с код 10.

§ 16. Декларацията по чл. 29а, ал. 4, с която се упражнява правото на избор от лицата по чл. 29а, ал. 3, за 2011 г. се подава в срок до 31 май 2011 г.

§ 17. (1) Регистрираните тютюнопроизводители и земеделски производители, независимо от регистрацията им по Закона за данък върху добавената стойност, могат да изберат облагаемият им доход за 2010 г. да се определи по чл. 26 и да се обложи с данък върху годишната данъчна основа по чл. 28.

(2) Правото на избор по ал. 1 се декларира в годишната данъчна декларация по чл. 50 за 2010 г., а ако такава е подадена преди обнародването на този закон в "Държавен вестник" - с подаване на нова декларация в срок до 30 април 2011 г.

.....

§ 22. Законът влиза в сила от 1 януари 2011 г., с изключение на § 8, който влиза в сила от началото на месеца, следващ месеца на обнародване на този закон в "Държавен вестник".

#### ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на

Закона за данъците върху доходите на физическите лица

(ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.)

§ 17. Доходите от наем или друго възмездно предоставяне на имущество в режим на етажна собственост с форма на управление общо събрание на собствениците, начислени, но неизплатени до 31 декември 2011 г., се облагат по реда на чл. 38, ал. 12 при изплащането им.

§ 18. Доходите от дейността на физическите лица, регистрирани като тютюнопроизводители и земеделски производители, включително извършващите дейност като еднолични търговци, за производство на непреработена растителна и животинска продукция, с изключение на доходите от производство на декоративна растителност, изплатени през 2011 г., под формата на държавни помощи, субсидии и друго подпомагане от Европейския фонд за гарантиране на земеделието, Европейския фонд за развитие на селските райони и държавния бюджет, не се включват в облагаемия доход по чл. 26 и 29 и не подлежат на облагане с данък, когато са за 2009 г. или за предходни години. Тези доходи се декларират в годишната данъчна декларация по чл. 50 за съответната година.

§ 19. Член 48, ал. 8, чл. 52, ал. 1 и 2 и чл. 53, ал. 4 се прилагат и при облагане на доходите за 2011 г.

.....  
§ 21. Законът влиза в сила от 1 януари 2012 г., с изключение на § 1, който влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

#### ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност

(ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.)  
.....

§ 58. Доходите от дейността на физическите лица, регистрирани като тютюнопроизводители и земеделски производители, включително извършващите дейност като еднолични търговци, за производство на непреработена растителна и животинска продукция, с изключение на доходите от производство на декоративна растителност, изплатени през 2012 г. под формата на държавни помощи, субсидии и друго подпомагане от Европейския фонд за гарантиране на земеделието, от Европейския фонд за развитие на селските райони и от държавния бюджет, не се включват в облагаемия доход по чл. 26 и 29 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица и не подлежат на облагане с данък, когато са за 2009 г. или за предходни години. Тези доходи се декларират в годишната данъчна декларация по чл. 50 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица за 2012 г.

§ 59. Внесеният през четвъртото тримесечие на 2012 г. окончателен данък за начислени/изплатени доходи на чуждестранни лица по глава шеста от Закона за данъците върху доходите на физическите лица се декларира в действащите към 31 декември 2012 г. срокове и ред на раздел II от глава единадесета на Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

§ 60. По реда на раздел II от глава единадесета на Закона за данъците върху доходите на физическите лица се декларират и данъците, дължими за доходи, начислени/изплатени до 31 декември 2012 г., подлежащи на внасяне след 1 януари 2013 г., както и данъците, дължими, но невнесени към 31 декември 2012 г. За данъците, дължими, но невнесени към 31 декември 2012 г., срокът за подаване на декларацията по чл. 55, ал. 1 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица е 31 юли 2013 г.

.....  
§ 65. Законът влиза в сила от 1 януари 2013 г., с изключение на § 61, т. 2, буква "а", т. 3, 4 и 6, т. 7 - относно чл. 86, ал. 7, и т. 9 и § 64, които влизат в сила от деня на обнародването на този закон в "Държавен вестник", § 61, т. 5, т. 7 - относно чл. 86, ал. 5 и 6, и т. 8, които влизат в сила от 1 април 2013 г., и § 47, т. 9, буква "в" - относно чл. 159, ал. 5, и т. 11, които влизат в сила от 1 юли 2013 г.

#### ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за данъците върху доходите на физическите лица

(ДВ, бр. 100 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.,

изм., бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г.,

бр. 22 от 2015 г., в сила от 1.01.2014 г.)

§ 11. Декларацията по чл. 29а, ал. 4, с която се упражнява правото на избор от регистрираните по Закона за данък върху добавената стойност лица по чл. 29а, ал. 1, за 2014 г. се подава в срок до 31 януари 2014 г.

§ 12. Доходите от дейността на физическите лица, регистрирани като тютюнопроизводители и земеделски производители, включително извършващите дейност като еднолични търговци, за производство на непреработена растителна и животинска продукция, с изключение на доходите от производство на декоративна растителност, изплатени през 2013 г. под формата на държавни помощи, субсидии и друго подпомагане от Европейския фонд за гарантиране на земеделието, от Европейския фонд за развитие на селските райони и от държавния бюджет, не се включват в облагаемия доход по чл. 26 и 29 и не подлежат на

облагане с данък, когато са за 2009 г. или за предходни години. Тези доходи се декларират в годишната данъчна декларация по чл. 50 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица за 2013 г.

§ 13. (Изм. – ДВ, бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г., бр. 22 от 2015 г., в сила от 1.01.2014 г.) (1) Данъчното облекчение по чл. 48, ал. 6 може да се ползва до 31 декември 2020 г. само след получаване на разписка с окончателния идентификационен номер на помощта от Европейската комисия съгласно Регламент (ЕС) № 702/2014 на Комисията от 25 юни 2014 г. относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1857/2006 на Комисията. При условие че разписката от Европейската комисия бъде получена до 31 март 2015 г., данъчното облекчение може да се приложи за 2014 г. Преотстъпване на авансови вноски за данък върху годишната данъчна основа по чл. 28 на земеделските стопани не се допуска до датата на получаване на разписката от Европейската комисия с окончателния идентификационен номер на помощта.

(2) Данъчното облекчение по чл. 48, ал. 6 представлява последваща фискална схема по смисъла на регламента по ал. 1, тъй като дейността вече е обхваната от предходна схема под формата на данъчно облекчение, поради което е допустимо инвестирането в активи по чл. 48, ал. 6 да е започнало и преди да е получена разписката от Европейската комисия с окончателния идентификационен номер на помощта, но след 31 декември 2013 г.

#### ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност

(ДВ, бр. 105 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г.)

§ 46. Законът влиза в сила от 1 януари 2015 г., с изключение на:

1. параграф 17 относно чл. 154, ал. 2 и чл. 156, ал. 2, които влизат в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник";

2. параграф 39, т. 7, буква "б", т. 9 – 13 и т. 19, букви "а", "б", "в", "г", "д" и буква "е" – относно т. 71 – 74, и т. 23, буква "а" и § 42, т. 11 и 17, които влизат в сила от 1 януари 2014 г.;

3. параграф 34, т. 7, която влиза в сила от 1 януари 2016 г., т. 21, буква "а" (относно чл. 84, ал. 6, т. 9), която влиза в сила от 1 юли 2015 г., и т. 2, буква "в", т. 30, 31, 32, 35 и 39 и § 35, които влизат в сила след постановяване на положително решение от Европейската комисия по процедура по нотификация, предприета от Министерството на финансите по реда на Директива 98/34/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 юни 1998 г., установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите стандарти и регламенти и правила относно услугите на информационното общество.

#### ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за предучилищното и училищното образование

(ДВ, бр. 79 от 2015 г., в сила от 1.08.2016 г.)

§ 57. В Закона за данъците върху доходите на физическите лица (обн., ДВ, бр. 95 от 2006 г.; изм., бр. 52, 64 и 113 от 2007 г., бр. 28, 43 и 106 от 2008 г., бр. 25, 32, 35, 41, 82, 95 и 99 от 2009 г., бр. 16, 49, 94 и 100 от 2010 г., бр. 19, 31, 35, 51 и 99 от 2011 г., бр. 40, 81 и 94 от 2012 г., бр. 23, 66, 100 и 109 от 2013 г., бр. 1, 53, 98, 105 и 107 от 2014 г. и бр. 12, 22 и 61 от 2015 г.) в чл. 22, ал. 1, т. 1, буква "г" думите "съгласно Закона за народната просвета" се заличават.

§ 60. Законът влиза в сила от 1 август 2016 г., с изключение на:

1. член 22, ал. 2, т. 3, 4 и 13 и ал. 3, глава шеста, раздели I, II и III и § 58, които влизат в сила един месец след обнародването на закона в "Държавен вестник";
2. глава седма, която влиза в сила два месеца след обнародването на закона в "Държавен вестник";
3. глава шестнадесета, която влиза в сила от 1 януари 2017 г.;
4. параграф 46, т. 1, буква "а", която влиза в сила от 1 август 2022 г.

#### ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за Държавна агенция "Разузнаване"

(ДВ, бр. 79 от 2015 г., в сила от 1.11.2015 г.)

.....

§ 11. В Закона за данъците върху доходите на физическите лица (обн., ДВ, бр. 95 от 2006 г.; изм., бр. 52, 64 и 113 от 2007 г., бр. 28, 43 и 106 от 2008 г., бр. 25, 32, 35, 41, 82, 95 и 99 от 2009 г., бр. 16, 49, 94 и 100 от 2010 г., бр. 19, 31, 35, 51 и 99 от 2011 г., бр. 40, 81 и 94 от 2012 г., бр. 23, 66, 100 и 109 от 2013 г., бр. 1, 53, 98, 105 и 107 от 2014 г. и бр. 12, 22 и 61 от 2015 г.) в чл. 24, ал. 2 се създава т. 17:

.....

§ 31. Законът влиза в сила от 1 ноември 2015 г., с изключение на § 17, т. 4 относно чл. 69, който влиза в сила от 1 януари 2016 г.

#### ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за корпоративното подоходно облагане

(ДВ, бр. 95 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г.)

.....

§ 16. В Закона за данъците върху доходите на физическите лица (обн., ДВ, бр. 95 от 2006 г.; изм., бр. 52, 64 и 113 от 2007 г., бр. 28, 43 и 106 от 2008 г., бр. 25, 32, 35, 41, 82, 95 и 99 от 2009 г., бр. 16, 49, 94 и 100 от 2010 г., бр. 19, 31, 35, 51 и 99 от 2011 г., бр. 40, 81 и 94 от 2012 г., бр. 23, 66, 100 и 109 от 2013 г., бр. 1, 53, 98, 105 и 107 от 2014 г. и бр. 12, 22, 61 и 79 от 2015 г.) се правят следните изменения и допълнения:

.....

11. Навсякъде в закона думата "републиканския" се заменя с "държавния".

.....

§ 17. Дипломатическите представителства могат да упражнят правото на избор по § 1, т. 27, буква "б" от допълнителните разпоредби на Закона за данъците върху доходите на физическите лица за 2016 г. включително, като уведомят компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите, в срок до 31 януари 2016 г.

.....

#### Приложение

към глава седма

(Отм. - ДВ, бр. 113 от 2007 г.,

в сила от 1.01.2008 г.)